

Piensijoittajan tietolähteet ja talousmedian rooli

Mirko Hurmerinta

Tekijä Mirko Hurmerinta	
Koulutusohjelma Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelma, FINA 2010	
Opinnäytetyön otsikko Piensijoittajan tietolähteet ja talousmedian rooli	Sivu- ja liitesivumäärä 30+26
<p>Tässä opinnäytetyössä tutkitaan suomalaisten piensijoittajien tiedonhankintatottumuksia ja tiedon käyttöä omaan sijoitustoimintaan liittyen. Tutkimuksella on kaksi keskeistä tavoitetta. Ensimmäinen niistä on selvittää, mistä tietolähteistä suomalainen piensijoittaja saa ja hakee tietoa sijoituspäätöksensä tueksi.</p> <p>Toinen tavoite on selvittää, mikä on suomalaisen talousmedian ja talousjournalismin rooli edellä mainittujen tietolähteiden joukossa.</p> <p>Vastauksia näihin kysymyksiin on haettu kvantitatiivisen kyselytutkimuksen avulla. Kyselytutkimuksen pohjana toimivat sijoittamiseen erikoistuneen aikakauslehti Arvopaperin lukijat, joiden voi lehden aihepiiri ja kohderyhmä huomioiden olettaa olevan aktiivisia piensijoittajia.</p> <p>Kyselytutkimuksen toteutustapa on sähköpostitse lähetettävä kyselylomake osana lehden neljä kertaa vuodessa toteutettavaa sijoittajakyselyä. Opinnäytetyön tekijä on työskennellyt opinnäytetyötä tehdessään taloustoimittajana Arvopaperin toimituksessa vakinaisessa työsuhteessa.</p> <p>Kyselytutkimuksen tuloksia ja tämän opinnäytetyön havaintoja on käytetty apuna Arvopaperin sisällönkehittämishankkeissa ja verkkosisällön maksumuurin suunnittelussa.</p>	
Asiasanat Sijoittaminen, arvopaperimarkkinat, rahoitusmarkkinat, journalismi, talousjournalismi, media	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Piensijoittajat Suomessa	3
2.1	Suomen arvopaperimarkkinoiden historiaa	3
2.2	Piensijoittajat tänään	5
3	Talousmedia Suomessa	6
3.1	Talousmedian historiaa	7
3.2	Suurimmat suomalaiset talousmediat	7
3.3	Talousmedia piensijoittajan tietolähteenä	8
4	Tavoitteet ja tutkimusmenetelmät	9
4.1	Tutkimusmenetelmät ja perustelut	9
4.2	Kyselytutkimuksen toteuttaminen	9
4.3	Kyselyyn vastanneiden taustatiedot	10
5	Kyselytutkimuksen tulokset	15
5.1	Tiedon riittävyys ja tietolähteet	15
5.2	Talousmedian luotettavuus ja hyödyllisyys	17
5.3	Valmius maksaa talousmediasta	18
5.4	Sosiaalisen median rooli tietolähteenä	20
5.5	Avoimuus sosiaalisessa mediassa	21
5.6	Finanssialan asiantuntijoiden rooli tietolähteenä	23
6	Johtopäätökset ja pohdinta	25
6.1	Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti	28
6.2	Opinnäytetyöprosessin arviointi	28
6.3	Jatkotoimet ja kehitysehdotukset	28
	Lähteet	30
	Liite 1. Kyselytutkimuksen kysymykset ja vastaukset	31

1 Johdanto

Talousmedia on ollut historian saatossa avainasemassa sijoittajien, ja erityisesti piensijoittajien tietolähteenä. Mikäli osakemarkkinoilla vallitsisi rahoitusteorian mukainen korkea mahdollinen tehokkuus, tarkoittaisi se sitä, että kaikki julkinen ja julkaisematon tieto olisi aina hinnoiteltu osakekursseihin. Tässä tapauksessa markkinat olisivat aina oikeassa ja osakkeet oikein hinnoiteltuja. Piensijoittajan ei siten tarvitsisi hädän tuskin edes lukea pörssitiedotteita, sillä mahdollisia hinnoitteluvirheitä ei olisi olemassa. Käytäntö on kuitenkin todistanut, etteivät markkinat ole niin tehokkaat. Hinnoitteluvirheitä ilmenee markkinoilla jatkuvasti, sekä yli- että alihinnoittelua. Siksi sijoittajat janoavat tietoa, siitä mitä markkinoilla tapahtuu. Tähän kysyntään on talousmedia vastannut. Sen lisäksi, että talousmediasta saa lukea päivittäisistä tapahtumista, tarjoaa se syventävää, journalismilähtöistä taustatietoa ja henkilötarinoita, jotka ovat perinteisesti kiinnostaneet sijoittajia muutenkin kuin ansaintamielessä.

Viimeisen 20 vuoden aikana sijoittajien tietolähteiden kirjo on kuitenkin kasvanut räjähdysmäisesti. Syy siihen löytyy internetin ja viime vuosina erityisesti sosiaalisen median kehityksestä. Perinteisen talousmedian rooli yhtenä tärkeimmistä piensijoittajan tietolähteistä on kohdannut kovaa kilpailua. Siinä missä ennen internetiä paperiset sanoma- ja aikakauslehdet olivat vallitsevassa asemassa, on internet tänä päivänä pullollaan erilaisia tietolähteitä. Piensijoittajan on puntaroitava, mitä tietolähteitä käyttää ja mitä pitää luotettavina.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mistä suomalaiset piensijoittajat saavat ja etsivät tietoa sijoituspäätöksensä tueksi. Toisena tavoitteena oli selvittää, mikä on suomalaisen talousmedian rooli yhtenä näistä tietolähteistä. Opinnäytetyön pohjana toimii sijoittamisen erikoislehti Arvopaperin lukijoille sähköpostitse lähetetty kyselytutkimus. Opinnäytetyön tekijä on työskennellyt taloustoimittajana Arvopaperissa vuodesta 2011. Kyselytutkimuksen tuloksia ja havaintoja on myös käytetty Arvopaperin sisällön kehittämisessä ja tulevan maksumuurihankkeen suunnittelussa.

Sijoittamisella tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan pääsääntöisesti sijoittamista arvopaperimarkkinoille, ja erityisesti pörssinoteerattuihin osakkeisiin. Yksiselitteistä rajaa piensijoittajan ja suursijoittajan välille sijoitusomaisuuden koon perusteella on vaikea vetää, sillä on sijoittajia, jotka ovat onnistuneet kymmenien vuosien saatossa kokoamaan mittavankin omaisuuden, mutta hoitavat sijoituksiaan yhä samalla tavalla kuin sijoitusuran alussa. Jonkinlaisena piensijoittajan sijoitusomaisuuden ylärajana voi kuitenkin pitää miljoonaa

euroa. Piensijoittajalla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä yksityishenkilöä, joka ei ole ammattimainen sijoittaja ja hoitaa sijoituksiaan pääsääntöisesti itse. Kyselytutkimuksen perusjoukkona käytettäviä Arvopaperi-lehden lukijoita voi lehden kohderyhmän ja kyselytutkimukseen vastanneiden taustatiedot huomioiden pitää piensijoittajina. Vaikka kyselytutkimukseen vastasi taustatietojen perusteella 41 vastaajaa, joiden sijoitusomaisuus ylittää miljoonaa euroa, ei niitä ole katsottu tarpeelliseksi poistaa perusjoukosta piensijoittajakäsitteen vaikean määriteltävyyden vuoksi. Lisäksi on todennäköistä, että kyselyyn vastasi joitain ammattimaisia sijoittajia. Niiden poistaminen perusjoukosta olisi kuitenkin ollut mahdotonta.

Talousmedialla tarkoitetaan niin sanottua perinteistä, journalismilähtöistä mediaa. Käsite sisältää sekä perinteiset paperiset mediatuotteet, kuten sanoma- ja aikakauslehdet, sekä sähköisen sisällön.

2 Piensijoittajat Suomessa

Suomessa piensijoittajat ovat tyypillisesti keskittyneet lähinnä kotimaisiin pörssiosakkeisiin, mikä käy ilmi myös tämän opinnäytetyön kyselytutkimuksen tuloksista. Osakesijoittaminen nousi niin sanotusti tavallisen kansan harrastukseksi 1990-luvulla, kun vielä silloin matkapuhelimistaan tunnettu Nokia eli kulta-aikaansa. Nokia on edelleen omistetuin kotimainen pörssiosake suomalaisten osakesijoittajien salkussa ja osaketta kutsutaan usein kansanosakkeeksi. Syyskuussa vuonna 2014 Nokiaa omisti 206 104 suomalaista kotitalousomistaja (Pörssisäätiö 2015).

Suosittuihin kansanosakkeisiin lukeutuvat muun muassa Elisa, jonka osakkeita on päätynt monien salkkuihin vanhojen puhelinosaakkeiden kautta. Myös perinteisten perusteollisuusyhtiöiden, eritoten paperiyhtiöiden osakkeet ovat perinteisesti lukeutuneet suomalaisten piensijoittajien suosikkiosakkeisiin. Kiinnostus ulkomaalaisia osakkeita kohtaan on kasvanut kuitenkin vauhdikkaasti 2000-luvulla, kun osakkeiden ostaminen on muuttunut teknologian kehittymisen myötä yhä vaivattommaksi.

Yritys	Kotitalousomistajia 31.12.2014	Kotitalousomistajia 30.9.2014
1 Nokia Oyj	202 987	206 104
2 Elisa Oyj	195 366	197 596
3 Fortum Oyj	101 885	103 808
4 Upm-Kymmene Oyj	81 671	84 064
5 Talvivaaran kaivososakeyhtiö Oyj	76 648	77 739
7 Sampo Oyj	73 834	74 156
6 Neste Oil Oyj	67 767	71 914
8 Outokumpu Oyj	61 528	62 312
9 Stockmann Oyj Abp	52 218	52 863
10 Orion Oyj	48 450	48 868

Kuvio 1. Kotitalousomistajien suosikkiosakkeet Helsingin pörssissä

2.1 Suomen arvopaperimarkkinoiden historiaa

Suomessa osakkeiden pörssikauppaa harjoitettiin ensimmäisen kerran jo vuonna 1862. Taloudelliset ajat eivät kuitenkaan olleet tuolloin suotuisat, joten kaupankäynti-into hiipui nopeasti. Uudelleen osakekauppaa alettiin käydä erilaisissa huutokaupoissa vuosisadan lopulla. Varsinaisen arvopaperipörssin perustamista saatiin kuitenkin Suomessa odottaa

aina vuoteen 1912, jolloin Helsingin Arvopaperipörssi perustettiin (Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö Oy / HEXGATE 2001, 9-10).

Tavallisilla piensijoittajilla ei kuitenkaan vielä alkuaikoina ollut juuri asiaa pörssivälittäjien hallinnoimaan Helsingin Arvopaperipörssiin. Kaupankäynti oli muutenkin pörssin alkuaikoina varsin vaatimaton. Ensimmäisenä kaupankäyntipäivänä 7. lokakuuta vuonna 1912 Helsingin Fabianinkadulla sijaitsevassa pörssitalossa kauppaa kävivät pankkien, kaupan ja teollisuuden edustajat. Avauspäivänä omistajaa vaihtoi ainoastaan kymmenen Yhdyspankin osaketta 258 markan kappalehintaan. Toisena pörssipäivänä omistajaa vaihtoi kymmenen Kansallispankin osaketta. Helsingin Arvopaperipörssin ensimmäisellä virallisella pörssilistalla oli tarjolla 23 yhtiön osakkeita. Yhtiöistä 18 edusti pankki- ja vakuutussektoria. Pörssin vaisuun alkutaipaleeseen vaikutti osaltaan myös ajankohta. Maailman taloussuhdanteet eivät olleet suotuisat ja Euroopassa oli pian syttymässä Ensimmäinen maailmansota. Pörssi joutui sulkemaan ovensa yhdeksäksi kuukaudeksi sodan vuoksi. Lisäksi siihen aikaan tietoa pörssissä listatuista yhtiöistä oli hyvin niukasti saatavilla, sillä nykyisenkaltainen pörssiyhtiöitä koskeva tiedonantovelvollisuus oli tuntematon käsite (Kantanen 2012, 29-31).

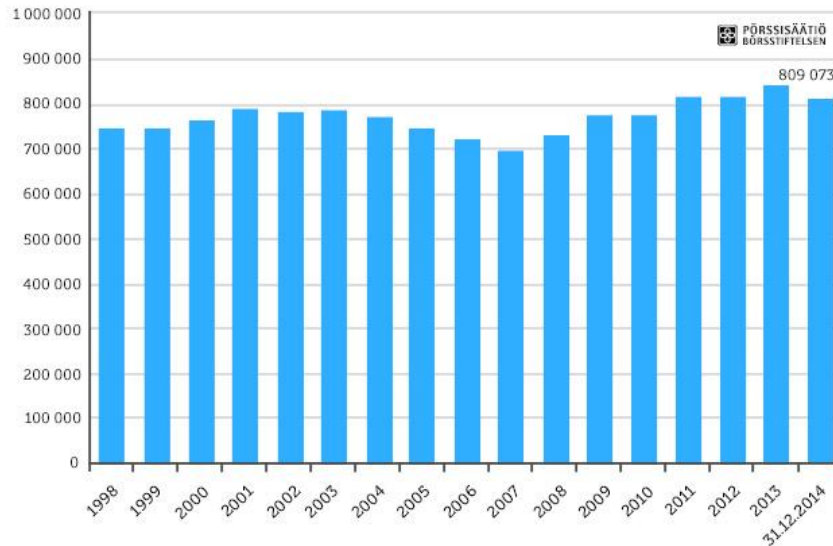
Vuonna 1984 Helsingin Arvopaperipörssi muuttui vapaamuotoisesta taloudellisesta yhteisöstä voittoa tavoittelemattomaksi osuuskunnaksi ja vuonna 1995 osakeyhtiöksi. Kahta vuotta myöhemmin syntyi HEX Oy, Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, kun Helsingin Arvopaperipörssi ja Suomen Optiomeklarit Oy yhdistyivät. Samalla kaupankäynti pörssissä vilkastui selvästi. Vuonna 1998 Helsingin Pörssin vaihto oli 52 miljardia euroa, kun se vielä vuonna 1995 oli ollut 14 miljardia. 2000-luvulla tultaessa vaihto oli kasvanut jo 226 miljardiin euroon internet-osakkeiden buumin seurauksena (Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö Oy / HEXGATE 2001, 9-10).

Nykyään Helsingin pörssi on osa Nasdaq-konsernia ja siihen kuuluvat Helsingin ohella myös Kööpenhaminan, Tukholman, Islannin ja Baltian maiden pörssit. Listattuja yrityksiä Nasdaqin pörsseissä on yli 3 500 (Nasdaq 2015).

Ensimmäiset ulkomaalaiset sijoittajat alkoivat kiinnostua Helsingin pörssissä noteeratuista osakkeista 1980-luvun alkupuolella, mutta heidän kaupankäyntinsä rajoittui vain niin sanottuihin ulkomaalaisrajoituksista vapaisiin osakkeisiin. Vasta vuonna 1993 ulkomaalaisrajoitukset poistuivat kaikista osakkeista. Tavalliset suomalaiset piensijoittajat kiinnostuivat suuremmassa mittakaavassa osakkeista 1980-luvulla, mutta varsinainen kansankapitalismin ryntäys nähtiin 1990-luvun lopulla (Lindström & Lindström 2011, 16).

2.2 Piensijoittajat tänään

Kotitalousomistajia eli pääsääntöisesti piensijoittajia löytyi Suomesta vuoden 2014 lopussa Pörssisäätiön mukaan 809 073. Tilastot pohjautuvat arvopaperikeskuksena toimivan Euroclear Finlandin arvo-osuusjärjestelmään. On kuitenkin huomioitava, että useiden piensijoittajien suosimien Nordean ja Teliasoneran pääkonttorit sijaitsevat Ruotsissa, joten niiden omistajat eivät näy tilastoissa (Pörssisäätiö 2015).

Kuvio 2. Kotitalousomistajien määrä Suomessa

Vuodesta 2007 suomalaisten kotitalousomistajien määrä on kasvanut yli 100 000 omistajalla, mutta kasvua edelsi neljän peräkkäisen laskuvuoden jakso. Omistajamäärä oli vuoden 2014 lopussa liki samalla tasolla kuin vuonna 2001. Kotitalouksien rahoitusvarat sen sijaan ovat kasvaneet tasaisesti viimeisen 15 vuoden aikana. Vuoden 2014 syyskuussa suomalaisten kotitalouksien rahoitusvarat olivat 165,6 miljardia euroa. Rahoitusvaroista 29,7 miljardia oli noteeratuissa pörssiosakkeissa ja 18,5 miljardia rahastoissa. Pörssiosakkeiden ja rahastojen osuus kokonaisrahoitusvaroista on yhä selvästi pienempi kuin osakesijoittamisen kultavuosina 1990-luvun lopulla (Pörssisäätiö 2015).

3 Talousmedia Suomessa

Talousjournalismi on yksi journalismin alaluokka ja taloutta seuraavien medioita koskevat samat tehtävät kuin tiedotusvälineitä yleensä. Tiedotusvälineille voi karkeasti määritellä neljä eri tehtävää: tiedon välittäminen, keskustelun herättäminen, viihdyttäminen ja ilmoitustilan myyminen (Huovila 2005, 7).

Tiedotusvälineiden ensimmäinen ja tärkein tehtävä on tiedon välittäminen. Erityisen keskeistä tehtävän kannalta on uuden tiedon, eli uutisten kertominen yleisölle. Uutissisällön voi karkeasti jakaa yleisiin, yhteiskunnan toimintaan liittyviin aihe-alueisiin ja ihmisiä kiinnostaviin aihe-alueisiin. Yhteiskunnan toimintaan liittyvistä asioista uutisoiminen katsotaan yleisesti kuuluvan osana länsimaisen demokratiaan. Sen sijaan ihmisiä kiinnostavista asioista uutisoiminen on enemmän asiasta uutisoivan tiedotusvälineen valinta ja riippuu paljon tiedotusvälineestä sekä sen kohderyhmästä (Huovila 2005, 7-9).

Monesti tarkkaa rajaa yhteiskunnan toiminnasta ja ihmisiä kiinnostavista asioista tehtäville uutisille on vaikea vetää. Mitä pidemmälle erikoistuneesta mediasta on kyse, sitä todennäköisemmin uutispaino keskittyy ihmistä kiinnostaviin asioihin. Esimerkiksi Arvopaperilehti on keskittynyt sijoittamiseen ja finanssialaan liittyvään uutisointiin, jos kohta aihealueet ovat vahvasti linkittyneet yhteiskunnan toimintaan.

Myös keskustelun herättäminen on yksi talousmedian keskeisistä tehtävistä, kun taas viihdyttäminen jää yleensä vähäisemmälle huomiolle aihepiirin luonteen vuoksi. Samasta syystä talousmedian sisältö on yleensä varsin uutispainotteista ja ajankohtaista. Ilmoitustilan myyminen on perinteisesti ollut yksi keskeisimmistä ansaintamalleista myös talousmedioilla.

Talousmedialle voidaan kuitenkin hyvin määritellä myös viides tehtävä: työvälineenä toimiminen, sillä lukuisat sijoittajat, niin tavalliset piensijoittajat kuin ammattimaisesti toimivat sijoittajat seuraavat talousmedian kautta heidän sijoituksiaan koskevia asioita. Tällöin talousmedian seuraamisen taustalla voidaan olettaa olevan rahan ansaintaan liittyviä perusteita.

Taloutta seurataan suomalaisessa mediassa laajalla rintamalla. Kaikilla suurilla mediataloilla on lähtökohtaisesti oma taloustoimitus, joka seuraa taloutta vähintäänkin yleisellä tasolla. Sen sijaan yksinomaan sijoittamiseen keskittyvien medioiden kirjo on jokseenkin

kapea. Keskeisimmät sijoitusmaailmaa seuraavat perinteiset mediat ovat Kauppalehti, Taloussanomat, Talouselämä ja Arvopaperi.

3.1 Talousmedian historiaa

Vielä 1900-luvun alkupuolella suomalainen talousmedia ei ollut kovinkaan erikoistunutta. Taloustoimitukset olivat miehitykseltään usein varsin suppeita, sillä talousasiat eivät lukeutuneet tärkeimpien uutisaiheiden joukkoon. Vuonna 1889 perustettu Helsingin Sanomat rekrytoi ensimmäisen varsinaisen taloustoimittajan vasta 1930-luvun lopulla. Nyky-
muotoinen itsenäinen ja kriittisesti asioihin suhtautuva ja analysoiva talousmedia alkoi muotoutua vasta 1960-luvun loppupuolella (Mikkonen 1998, 36-38).

Taloustoimittajana Talouselämä-lehdessä työskentelevän Mikkosen (1998, 39-41) mukaan merkittävä muutos kohti nykyaikaista talousjournalismia tapahtui vuonna 1965. Tuolloin Helsingin Sanomia kustantavan Sanoman toimitusjohtaja Eljas Erkko kuoli ja hänen paikkansa yhtiön johdossa otti hänen poikansa Aatos Erkko. Hänen aikakaudellaan talousjournalismin rooli alkoi kasvaa.

3.2 Suurimmat suomalaiset talousmediat

Vuonna 1898 perustettu, Alma Median kustantama Kauppalehti on Suomen vanhin talousmedia, joka käsittelee talouden ja liike-elämän tapahtumia hyvin laajalla skaalalla. Kauppalehden viidesti viikossa ilmestyvä paperiversio tavoittaa päivittäin 159 000 lukijaa joka arkipäivä. Kauppalehden internetsivuilla puolestaan vierailee keskimäärin 620 000 eri kävijää viikossa 780 000 eri selaimella (Kauppalehti 2014).

Internetissä julkaistava Taloussanomat on Sanoman kustantama talousmedia, joka on yli 700 000 viikkokävijällään Suomen suurin talousmedia. Taloussanomat ilmestyi paperisena päivälehtenä viisi kertaa viikossa vuodesta 1997 vuoteen 2007, minkä jälkeen sisältö siirtyi kokonaan verkkoon (Taloussanomat 2014).

Suomen vanhimpiin talouslehtiin lukeutuva Talouselämä aloitti toimintansa vuonna 1938. Talouselämän painettu viikkolehti ilmestyy joka perjantai, harvennettua kesäaikataulua lukuun ottamatta. Viikkolehden levikki on 81 280 kappaletta. Lisäksi Talouselämä tarjoaa ajankohtaisia uutisia talouden eri osa-alueilta internetsivuillaan (Talentum 2014).

Arvopaperi on alun perin Osakesäästäjien Keskusliiton jäsenlehdeksi vuonna 1989 perustettu kuukausittain ilmestyvä sijoittamiseen keskittyvä aikakausilehti. Arvopaperi on Suo-

men vanhin ja tällä hetkellä ainoa sijoittamisen erikoislehti. Vuodesta 2004 lehteä on kustantanut Talentum

Lehti on suunnattu aktiivisille piensijoittajille, joiden kiinnostuksen kohteena ovat erityisesti osakesijoitukset ja jotka hoitavat sijoituksiaan pääsääntöisesti itse. Arvopaperin keskeinen tavoite on tarjota ”sytykkeitä sijoittamiseen” eli vinkkejä, uusia ideoita ja strategioita, joista voi olla lukijalle parhaassa tapauksessa rahanarvoista etua. Lehti myös kertoo mielenkiintoisia tarinoita sijoitusmaailman henkilöistä ja tutkii asioita pintaa syvemältä.

Arvopaperi ilmestyy 11 kertaa vuodessa ja lisäksi syksyllä ilmestyy Sijoitusopasteemanumero. Lisäksi neljä kertaa vuodessa ilmestyy Arvopaperin sisarlehti Arvoasunto, joka käsittelee arvoasuntoja ja asuntosijoittamista eri näkökulmista. Lehden levikki on 24 000 kappaletta. Paperisen lehden lisäksi Arvopaperin nettisivuilta voi seurata päivittäisiä uutisia sijoitusmaailmasta. Arvopaperi toteuttaa myös osan samaan konserniin kuuluvan Talouselämä-lehden Sijoituselämä-osiosta (Talentum 2014).

3.3 Talousmedia piensijoittajan tietolähteenä

Talousmedialla on perinteisesti ollut hyvin vahva rooli piensijoittajan tietolähteenä, erityisesti ennen internetin yleistymistä. Sijoittamisen jo 1970-luvun alkupuolella aloittanut tunnettu sijoittaja ja entinen taluskolumnisti Erkki Sinkko kertoo, että valtavirtalehdet kuten Helsingin Sanomat, Uusi Suomi, Aamulehti ja Turun Sanomat seurasivat talouselämää ja pörssiyrityksiä aktiivisesti jo hänen sijoittajauransa alkuaikoina. Hänen mukaansa sijoittamista ja pörssiyrityksiä koskevat uutiset eivät kuitenkaan vielä silloin olleet järin yksityiskohtaisia, vaan toimittajat tyytyivät enimmäkseen siihen, mitä heille kerrottiin yhtiöiden puolesta (Sinkko 1.12.2014).

Tänä päivänä sijoittamiseen ja pörssiyrityksiin keskittyvä talousjournalismi on Sinkon mukaan selvästi yksityiskohtaisempaa ja kriittisempää. Erityisesti yritysanalyysien tekeminen, joka vielä 20-30 vuotta sitten oli pääsääntöisesti pankkien ja pankkiiriliikkeiden analyytikoiden leipätyötä, on Sinkon mukaan yleistynyt talousmediassa. Talousmedian luotettavuus sijoittajan tietolähteenä on Sinkon mukaan säilynyt hyvänä, ja viime aikoina poliittiset kotkin ovat heränneet huomaamaan talousmedian tärkeyden (Sinkko 1.12.2014).

4 Tavoitteet ja tutkimusmenetelmät

Tällä opinnäytetyöllä on kaksi tavoitetta. Ensimmäinen tavoite on selvittää, mistä suomalainen piensijoittaja saa tietoa sijoituspäätöksensä tueksi. Vielä pari vuosikymmentä sitten piensijoittajan tietolähteiden kirjo oli huomattavasti kapeampi kuin nykypäivänä. Keskeisin tähän kehityskulkuun vaikuttanut tekijä on ollut informaatioteknologian valtava kehitys viimeisen 20 vuoden aikana. Nykyään suurten pörssiyritysten kohdalla lähes kaikki julkinen tieto on piensijoittajan saatavilla vain muutaman hiirenklikkauksen päässä. Lisäksi sosiaalisen median kehittyminen erityisesti viime vuosien aikana on lisännyt tiedonhakuun uusia ulottuvuuksia. Keskustelupalstoilla samanhenkiset piensijoittajat voivat vaihtaa ajatuksiaan heitä kiinnostavista sijoituskohteista ja Twitterin kautta pienemmätkin huhut lähtevät leviämään hyvin nopeasti.

Opinnäytetyön toinen tavoite on selvittää, mikä on suomalaisen talousmedian rooli edellä mainittujen tietolähteiden joukossa. Kysymys on aiheellinen myös suomalaisen talousmedian näkökulmasta. Onko talousjournalismille enää kysyntää aktiivisten piensijoittajien keskuudessa, kun tieto on kaivettavissa myös omin voimin? Toinen talousmedian näkökulmasta tärkeä kysymys on, ovatko he valmiita myös maksamaan saamastaan tiedosta?

4.1 Tutkimusmenetelmät ja perustelut

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvantitatiivinen kyselytutkimus, sillä lähtökohtaisesti paras keino selvittää, mistä piensijoittajat hakevat tietoa sijoituspäätöksensä tueksi ja mikä on talousmedian rooli, on kysyä asiaa piensijoittajilta itseltään. Kyselytutkimuksen perusjoukkona toimivat Arvopaperi-lehden lukijat, jotka ovat antaneet sähköpostimarkkinointiluvan. Arvopaperi-lehti on suunnattu aktiivisille piensijoittajille, joten perusjoukon voi olettaa olevan sellaisia.

Kyselytutkimuksen tuloksia on myös hyödynnetty Arvopaperin verkkosisältöön liittyvän maksumuurihankkeen suunnittelussa.

4.2 Kyselytutkimuksen toteuttaminen

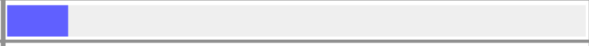

Kyselytutkimus toteutettiin osana Arvopaperin neljä kertaa vuodessa toteutettavaa sijoittajakyselyä toukokuussa 2013. Kysely lähetettiin sähköpostitse kaikkiaan 9 997 henkilölle, joista 585 vastasi kyselyyn. Vastausprosentti oli näin ollen 5,9 prosenttia. Vastausprosenttiin vaikutti todennäköisesti kyselytutkimuksen pituus. Normaalin neljännesvuosittaisen sijoittajakyselyn yhteyteen oli lisätty tätä opinnäytetyötä varten laadittuja lisäkysymyksiä. Vastaajien taustatietoja, kuten sukupuolta, ikää, koulutusta ja sijoitusaktiiviteettia selvittä-

viä kysymyksiä oli viisi. Normaaleja sijoittajakyselyn kysymyksiä oli 17 ja opinnäytetyötä varten räätälöityjä kysymyksiä 14. Kokonaisuudessaan kysymyksiä oli siten 36. Aiempina kertoina vastaajien määrä on liikkunut 800 – 1 100 vastaajan välillä.

4.3 Kyselyyn vastanneiden taustatiedot

Kyselyyn vastanneiden perustiedot noudattelivat pitkälti Arvopaperin tavanomaista lukija-profiilia, jonka mukaan keskimääräinen lukija on korkeasti koulutettu 50-64-vuotias mies. Kyselyyn vastanneista miehiä oli 524 ja naisia 61.

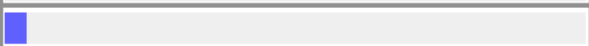

Sukupuoli

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Nainen	61	10,43%					
2.	Mies	524	89,57%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma

Vastaajista 253 oli 50-64-vuotiaita ja 194 yli 64-vuotiaita. 35-49-vuotiaita oli 188 ja 18-34-vuotiaita vain 20. Alle 18-vuotiaita ei kyselyyn vastannut lainkaan, mikä on varsin tyypillistä Arvopaperin lukijaprofiili ja aihepiiri huomioon ottaen.

Ikä

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	alle 18 vuotta	0	0,00%					
2.	18 - 34 vuotta	20	3,42%					
3.	35 - 49 vuotta	118	20,17%					
4.	50 - 64 vuotta	253	43,25%					
5.	65 -	194	33,16%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma

Vastaajien koulutustasoa voi pitää varsin korkeana, joskaan ei yllättävänä, sillä korkeasti koulutettujen voi olettaa olevan kiinnostuneempia sijoittamisesta kuin kouluttamattomampien. Yli puolet vastaajista kertoi suorittaneensa korkeakoulututkinnon ja 56 ammattikorkeakoulututkinnon. Ainoastaan peruskoulun tai kansakoulun käyneitä oli vastaajien joukossa alle viisi prosenttia. Heistä perus- tai kansankoulun käyneistä valtaosa oli vähintään 50-vuotiaita.

Koulutus

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Peruskoulu tai kansakoulu	27	4,62%					
2.	Ylioppilas	19	3,25%					
3.	Ammattikoulu	49	8,38%					
4.	Opistotason tutkinto	127	21,71%					
5.	Ammattikorkeakoulututkinto	56	9,57%					
6.	Korkeakoulututkinto	307	52,48%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 5. Kyselyyn vastanneiden koulutustaso

Taustatietojen perusteella vastaajia voi pitää kohtuullisen varakkaina. Yhdeksällä kymmenestä salkun koko ylitti 20 000 euroa. Noin 60 prosentilla säästöjen ja sijoitussalkun arvo ilman kiinteistöomistuksia ylittää 100 000 euroa. Miljonäärejä vastaajien joukossa oli 41 eli reilut seitsemän prosenttia vastaajista. Tämä osaltaan vahvistaa käsitystä, että Arvopaperin lukijat ovat aktiivisia sijoittajia.

Säästöjeni ja sijoitussalkkuni arvo on yhteensä (ilman kiinteistöomistuksia)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	alle 2 000 euroa	8	1,37%					
2.	2 000 - 20 000 euroa	44	7,52%					
3.	20 001 - 50 000 euroa	77	13,16%					
4.	50 001 - 100 000 euroa	105	17,95%					
5.	100 001 - 250 000 euroa	123	21,03%					
6.	250 001 - 500 000 euroa	107	18,29%					
7.	500 001 - 1 000 000	73	12,48%					
8.	yli 1 000 000 euroa	41	7,01%					
9.	Minulla ei ole säästöjä eikä sijoituksia	7	1,20%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden sijoitusvarallisuus

Naisilla sijoitussalkut olivat jonkin verran pienempiä kuin miehillä. Yli 100 000 euron salkku löytyi noin 56 prosentilta kyselyyn vastanneista naisista, kun miesten keskuudessa vastaava osuus oli 60 prosenttia. Arvopaperin lukijatutkimuksista on kuitenkin voinut vuosien saatossa päätellä, että naiset ryhtyvät Arvopaperin lukijoiksi hieman varakkaampina kuin miehet. Miehet osoittavat siis kiinnostuneisuuttaan sijoitusmaailmaa kohtaan jo sijoitusharrastuksen alkutaipaleilla.

■ = Naiset ■ = Miehet

Säästöjeni ja sijoitussalkkuni arvo on yhteensä (ilman kiinteistöomistuksia)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	alle 2 000 euroa	0 8	0,00% 1,53%					
2.	2 000 - 20 000 euroa	4 40	6,56% 7,63%					
3.	20 001 - 50 000 euroa	10 67	16,39% 12,79%					
4.	50 001 - 100 000 euroa	13 92	21,31% 17,56%					
5.	100 001 - 250 000 euroa	15 108	24,59% 20,61%					
6.	250 001 - 500 000 euroa	11 96	18,03% 18,32%					
7.	500 001 - 1 000 000	2 71	3,28% 13,55%					
8.	yli 1 000 000 euroa	4 37	6,56% 7,06%					
9.	Minulla ei ole säästöjä eikä sijoituksia	2 5	3,28% 0,95%					
	Yhteensä	61	100%					
	Yhteensä	524	100%					

Kuvio 7. Kyselyyn vastanneiden sijoitusvarallisuus sukupuolen mukaan

Sijoitussalkkuna sisältöä kyselyssä paljasti yhteensä 578 vastaajaa. Selvästi yleisin omaisuusluokka oli pörssiosakkeet ja erityisesti kotimaiset pörssiosakkeet. Vastaajista 94 prosenttia kertoi omistavansa kotimaisia pörssiosakkeita. Ulkomaisia pörssiosakkeita löytyi noin joka kolmannelta. Pankkitalletukset olivat kolmanneksi suosituin sijoituskohde, mikä ei ole yllättävää, sillä eri arvioiden mukaan suomalaisten pankkitileillä makaa jopa yli 80 miljardia euroa. Indeksiosuusrahastoja eli ETF:iä (Exchange Traded Fund) salkussa oli 12,3 prosentilla vastaajista. Nuoremmilla sijoittajilla ETF-omistukset olivat huomattavasti yleisempiä kuin vanhemmilla. Sijoitusasunto löytyi lähes joka kolmannelta vastaajalta ja metsäomaisuutta 18 prosentilta.

Salkussani on

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Kotimaisia pörssiosakkeita	544	94,12%					
2.	Kotimaisia listaamattomia osakkeita	112	19,38%					
3.	Ulkomaisia osakkeita	197	34,08%					
4.	Rahasto-osuuksia	358	61,94%					
5.	Pankkitalletuksia (muuta kuin käyttelytili)	258	44,64%					
6.	Joukkovelkakirjoja, yritystodistuksia, oblikaatioita	86	14,88%					
7.	Johdannaisia	25	4,33%					
8.	ETF:iä eli indeksiosuusrahastoja	71	12,28%					
9.	Indeksilainoja tai muita strukturoituja tuotteita	54	9,34%					
10.	Sijoitusasuntoja (muut kuin omassa käytössä oleva)	175	30,28%					
11.	Metsää	105	18,17%					
12.	Jotain muuta, mitä?	32	5,54%					
	Yhteensä							

Kuvio 8. Kyselyyn vastanneiden sijoitussalkun sisältö

Merkillepantavaa on, että naisilla salkusta löytyi selvästi enemmän rahasto-osuuksia ja jonkin verran enemmän pankkitalletuksia kuin miehillä. Rahasto-osuuksia kertoi omistavansa peräti 76 prosenttia kyselyyn vastanneista naisista, kun miesten keskuudessa osuus oli noin 60 prosenttia. Miesten salkuista puolestaan löytyi selvästi enemmän johdannaisia ja ulkomaisia pörssiosakkeita. Tämä tukee yleistä olettamaa, että miehet ovat naisia aktiivisempia hoitamaan sijoituksiaan itse.

Päivittäin kauppaa käyviä sijoittajia oli vain vajaat viisi prosenttia vastaajista. Reilut 38 prosenttia vastaajista kertoi käyvänsä kauppaa kerran kuussa tai harvemmin ja 19 prosenttia useammin kuin kerran kuukaudessa. Miehet olivat jonkin verran naisia aktiivisempia käymään kauppaa.

Kuinka usein käyt kauppa sijoituksillasi?

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Päivittäin tai lähes päivittäin	27	4,62%					
2.	Useamman kerran kuukaudessa	113	19,32%					
3.	Kerran kuukaudessa tai harvemmin	224	38,29%					
4.	2-4 kertaa vuodessa	154	26,32%					
5.	Kerran vuodessa tai harvemmin	67	11,45%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 8. Kyselyyn vastanneiden kaupankäyntitottumukset

5 Kyselytutkimuksen tulokset

Tämän opinnäytetyön ensimmäinen keskeinen kysymys on selvittää, mistä piensijoittajat saavat tietoa sijoituspäätöksensä tueksi. Vaikka kyselytutkimuksen vastausprosentti jäi hyvin alhaiseksi, alle kuuteen prosenttiin, on 585 vastausta kyllin kattava otos kyselytutkimuksen laajuus huomioon ottaen.

5.1 Tiedon riittävyys ja tietolähteet

Kyselytutkimuksesta ilmenee, että piensijoittajat kokevat saavansa tarpeeksi tietoa sijoituspäätöksensä tueksi, mitä ei voi pitää yllättävänä. Tähän vaikuttanee toisaalta tiedon suuri määrä, mutta toisaalta myös se, että Arvopaperin lukijoita voi pitää keskimääräistä aktiivisempina ja valveutuneempina sijoittajina. Vastaajista 78 prosenttia oli väitteen ”saan tarpeeksi tietoa sijoituspäätökseni tueksi” kanssa täysin tai jonkin verran samaa mieltä. Vastaajista vajaat 18 prosenttia oli jonkin verran eri mieltä ja reilut kaksi prosenttia täysin eri mieltä väitteen kanssa. Tuloksissa ei ollut suuria eroja sukupuolen, iän, koulutuksen tai varallisuuden suhteen.

Saan tarpeeksi tietoa sijoituspäätökseni tueksi.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Täysin samaa mieltä	134	22,91%					
2.	Jonkin verran samaa mieltä	322	55,04%					
3.	Jonkin verran eri mieltä	103	17,61%					
4.	Täysin eri mieltä	14	2,39%					
5.	En osaa sanoa	12	2,05%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 9. Tiedon riittävyys

Suomalaisen talousmedian tulevaisuuden kannalta huojentava tieto on, että kyselytutkimuksen perusteella sille näyttäisi riittävän kysyntää. Pyydettyä vastaajia nimeämään kolme tärkeintä sijoitustiedon lähdettään, lähes 93 prosenttia vastaajista nimesi kotimaisen talousmedian. Tulokset olivat samansuuntaisia sukupuolesta, iästä, koulutuksesta ja varallisuudesta riippumatta. Korkea tulos kertonee siitä, että vaikka kaikki julkinen tieto on piensijoittajan saatavilla, on laadukkaasti toimitettu kotimainen talousjournalismi edelleen arvossaan.

Kotimaisen talousmedian jälkeen tärkeimmäksi tietolähteekseen kyselyyn vastanneet nimesivät suoraan sijoituskohteesta saatavat tiedot. Näihin luetaan muun muassa pörssiyh-tiöiden verkkosivut, raportit ja tiedotteet. Näiden tietolähteiden käytön voi olettaa kasva-neen merkittävästi internetin yleistymisen ja pörssiyhtiöiden avoimuuden lisääntymisen myötä.

Kolmanneksi tärkeimmäksi tietolähteekseen vastaajat nimesivät pankkien ja muiden alan toimijoiden säännölliset asiakaskirjeet ja katsaukset. Nämä katsaukset ovat yleensä myös keskeisessä roolissa talousmedian lähteinä. Seuraavaksi tärkeimmät tietolähteet olivat muut sijoittajat sekä sijoitusneuvojat ja asiantuntijat. Merkillepantavaa on se, että vain alle kuusi prosenttia nimesi perheenjäsenensä sijoitustiedon lähteekseen ja vielä harvempi työkaverinsa. Tämä kuvastanee sitä, että rahasta puhuminen on Suomessa edelleen jon-kinasteinen tabu, etenkin kasvokkain tapahtumassa kanssakäymisessä ja tuttujen kesken. Sen sijaan internetin anonyymeilla keskustelupalstoilla kynnyks puhua rahasta ja sijoittami-sesta on matalampi.

Mistä saat tietoa sijoituspäätöksesi tueksi? (Valitse kolme tärkeintä)

Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1. Kotimaisesta talousmediasta	542	92,65%					
2. Ulkomaisesta talousmediasta	100	17,09%					
3. Kirjoista ja oppaista	96	16,41%					
4. Suoraan sijoituskohteesta (verkkosivut, raportit, tiedotteet yms.)	387	66,15%					
5. Perheenjäseniltä	34	5,81%					
6. Ystäviltä	59	10,09%					
7. Työkavereilta	21	3,59%					
8. Muilta sijoittajilta (esim. keskustelupalstoilta tai blogeista)	130	22,22%					
9. Pankkien yms. toimijoiden säännöllisistä asiakaskirjeistä tai katsauksista	248	42,39%					
10. Sijoitusneuvojilta/asiantuntijoilta	119	20,34%					
11. Jostain muualta, mistä?	19	3,25%					
Yhteensä							

Kuvio 10. Tiedon lähteet

Selvä enemmistö vastaajista seuraa vähintään kolmea eri kotimaista talousmediaa. Miehet seuraavat useampaa talousmediaa kuin naiset. Useampien talousmedioiden seuraaminen on yleisempää myös korkeasti koulutettujen sekä iäkkäämpien vastaajien keskuudessa.

Kuinka montaa kotimaista talousmediaa seuraat säännöllisesti? (lehdet tai verkkopalvelut)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	3	0,51%					
2.	1-2	167	28,55%					
3.	3-4	303	51,79%					
4.	Yli 4	112	19,15%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 11. Talousmedioiden seurattavuus

5.2 Talousmedian luotettavuus ja hyödyllisyys

Sen lisäksi, että kyselyyn vastanneet seuraavat erityisesti kotimaista talousmediaa aktiivisesti ja pitävät sitä tärkeimpänä tietolähteenään, he kokevat sen myös luotettavaksi ja hyödylliseksi. Väitteen ”kotimaisesta talousmediasta saamani sijoitustieto on hyödyllistä” kanssa oli täysin samaa mieltä 39 prosenttia vastaajista. Väitteen kanssa jonkin verran samaa mieltä oli puolestaan 52 prosenttia vastaajista. Ainoastaan vajaat seitsemän prosenttia vastaajista oli väitteen kanssa jonkin verran eri mieltä ja reilu yksi prosentti täysin eri mieltä. Tuloksissa ei ollut suuria eroja sukupuolen, iän, koulutuksen tai varallisuuden suhteen.

Kotimaisesta talousmediasta saamani sijoitustieto on hyödyllistä.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Täysin samaa mieltä	230	39,32%					
2.	Jonkin verran samaa mieltä	304	51,97%					
3.	Jonkin verran eri mieltä	38	6,50%					
4.	Täysin eri mieltä	7	1,20%					
5.	En osaa sanoa	6	1,03%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 12. Kotimaisen talousmedian hyödyllisyys

Vastaajat myös pitävät kotimaista talousmediaa pääsääntöisesti uskottavana ja luotettavana, mikä on erittäin tärkeää, kun yhtenä talousmedian tarkoituksena on toimia sijoittajan työkaluna. Vastaajista 21 prosenttia oli väitteen ”kotimaista talousmediaa voi pitää luotettavana ja uskottavana” kanssa samaa mieltä. Jonkin verran samaa mieltä oli lähes 66 prosenttia vastaajista ja jonkin verran eri mieltä vajaat kymmenen prosenttia vastaajista.

Kotimaista talousmediaa voi pitää luotettavana ja uskottavana.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Täysin samaa mieltä	124	21,20%					
2.	Jonkin verran samaa mieltä	384	65,64%					
3.	Jonkin verran eri mieltä	56	9,57%					
4.	Täysin eri mieltä	9	1,54%					
5.	En osaa sanoa	12	2,05%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 13. Kotimaisen talousmedian luotettavuus ja uskottavuus

5.3 Valmius maksaa talousmediasta

Kysynnästä ja luotettavuudesta huolimatta suomalainen talousjournalismi on suuren murroksen keskellä. Lehtien tilausmaksujen rinnalla mainostulot ovat olleet tärkeä, usein jopa tärkeämpi tulonlähde medialle. Viime vuosina mainostulot ovat kuitenkin olleet jyrkässä laskussa. Tähän on vaikuttanut mainostajien siirtyminen yhä enenevässä määrin printistä internetiin, mutta ennen kaikkea kilpailun kiristyminen.

Erityisesti Google sekä Facebook ovat rynnänneet perinteisen median mainosapajille. Niiden etu ovat suurempi näkyvyys, mutta erityisesti parempi mainonnan kohdentaminen. Mainostajat saavat enemmän vastinetta rahoilleen, kun mainokset kohdennetaan esimerkiksi Facebookin kautta vain niille, jotka ovat käyttäjätietojen mukaan potentiaalisia asiakkaita.

Mainostulojen lasku on tarkoittanut sitä, että yhä suurempi osa kuluista on katettava tilausmaksuilla. Tämä on ollut erityisen haastavaa median internet-palveluiden suhteen, sillä ihmiset ovat ajan saatossa tottuneet saamaan internetistä tietoa ilmaiseksi. Tämä käy ilmi myös kyselytutkimuksesta.

Kyselytutkimuksen vastaajista yli puolet kertoo käyttävänsä yli 100 euroa vuodessa kotimaisen talousmedian seuraamiseen. Arvopaperi-lehden kestopaperin hinta on 128 euroa, mikä jo yksistään muodostaa usean kyselyyn vastanneen talousmediaan käyttämästä rahamäärästä. Alle 100 euroa vuodessa käyttää reilut 28 prosenttia vastaajista, kun taas reilut 14 prosenttia kertoo, ettei käytä lainkaan rahaa kotimaiseen talousmediaan.

Kuinka paljon rahaa käytät kotimaiseen talousmediaan vuodessa? (lehtitilaukset, verkkosisällöt yms.)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	84	14,36%					
2.	Alle 100 euroa	165	28,21%					
3.	100 – 199 euroa	194	33,16%					
4.	200 - 300 euroa	88	15,04%					
5.	Yli 300 euroa	54	9,23%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 14. Rahankäyttö kotimaiseen talousmediaan

Pelkästä seuraamiensa kotimaisten talousmedioiden verkkosisällöstä kyselyyn vastanneet eivät ole valmiita maksamaan suuria summia. Vastaajista lähes 32 prosenttia kertoo, ettei olisi valmis maksamaan lainkaan pelkästä verkkosisällöstä, mikä tukee käsitystä, että ihmisiä on vaikea opettaa maksamaan jostain, minkä he ovat tottuneet saamaan ilmaiseksi. Talousmedioille tilanne on pulmallinen, sillä paine verkkosisällön tekemiseksi maksulliseksi on kova. Selvä enemmistö on kuitenkin valmis maksamaan sisällöstään jonkin verran. Alle 50 euroa vuodessa olisi valmis pulittamaan 34 prosenttia vastaajista ja viidennes 50-99 euroa vastaajista.

Kyselytutkimuksen avoimien kysymysten vastausten perusteella piensijoittajat olisivat valmiita maksamaan erityisesti laadukkaasti toimitetuista yritysanalyyseistä sekä mielenkiintoisista henkilötarinoista. Ensiksi mainitun voi olettaa toimivan lukijoille työvälteenä, jonka tarkoituksena on saavuttaa rahanarvoista etua varallisuuden kasvattamistarkoituksessa. Jälkimmäisen puolestaan edustaa puhtaasti taustoittavaa ja yleissivistävää sisältöä, jonka ensisijaisena tarkoituksena on tarjota lukijalle viihdearvoa.

Kuinka paljon olisit valmis maksamaan seuraamiesi kotimaisten talousmedioiden verkkosisällöstä vuodessa?

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	185	31,62%					
2.	Alle 50 euroa	199	34,02%					
3.	50 – 99 euroa	117	20,00%					
4.	100 - 150 euroa	56	9,57%					
5.	Yli 150 euroa	28	4,79%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 15. Valmius maksaa kotimaisen talousmedian verkkosisällöstä

5.4 Sosiaalisen median rooli tietolähteenä

Sosiaalinen media on yhä suuremmassa roolissa piensijoittajien tiedonhaussa. Erityisesti erilaiset sijoitusaiheiset keskustelupalstat ja blogit ovat monelle piensijoittajalle tärkeä tiedonhakukanava, mutta ennen kaikkea väline keskustella muiden samanhenkisten sijoittajien kanssa. Vastauksista ilmenee, että vertaissijoittajat ovat tärkeässä roolissa sijoitusasioissa keskusteltaessa. Vastaajista useampi kuin joka kolmas kertoi keskustelevansa muiden sijoittajien kanssa sijoitusasioista, kun viidestä vaihtoehdosta oli mainittava kaksi tärkeintä.

Keiden kanssa juttelet sijoittamisesta? (Valitse kaksi tärkeintä)

Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1. Perheenjäsenten	207	35,38%					
2. Työkavereiden	106	18,12%					
3. Ystävien	192	32,82%					
4. Sijoitusneuvojien/asiantuntijoiden	214	36,58%					
5. Muiden sijoittajien (esim. keskustelupalstoilla)	227	38,80%					
6. En kenenkään	224	38,29%					
Yhteensä							

Kuvio 16. Keskustelutottumukset sijoitusasioihin liittyen

Erityisesti nuoremmat piensijoittajat hakevat tukea ja sijoitusideoita muilta sijoittajilta. Peräti 55 prosenttia 18-34-vuotiaista keskustelee sijoittamisesta muiden sijoittajien kanssa. Muilla ikäryhmillä osuus jäi alle 40 prosentin.

 Vertailuryhmä: 18-34-vuotiaat
 Vertailuryhmä: Kaikki vastaajat

Keiden kanssa juttelet sijoittamisesta? (Valitse kaksi tärkeintä)

Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1. Perheenjäsenten	8	40,00%					
	207	35,38%					
2. Työkavereiden	4	20,00%					
	106	18,12%					
3. Ystävien	10	50,00%					
	192	32,82%					
4. Sijoitusneuvojien/asiantuntijoiden	3	15,00%					
	214	36,58%					
5. Muiden sijoittajien (esim. keskustelupalstoilla)	11	55,00%					
	227	38,80%					
6. En kenenkään	4	20,00%					
	224	38,29%					
Yhteensä							
Yhteensä							

Kuvio 17. Keskustelutottumukset sijoitusasioihin liittyen iän mukaan

Piensijoittajien lisäksi sosiaalista mediaa käyttävät myös monet ammattimaiset sijoittajat ja finanssialan ammattilaiset. Arvopaperin vuonna 1997 perustama AP Areena oli aikanaan yksi Suomen ensimmäisistä sijoitusaiheisista keskustelupalstoista.

Arvopaperin päätoimittaja Eljas Repo kertoo, että AP Areenalla kirjoitteli siihen aikaan useita meklareita ja muita finanssialan ammattilaisia. AP Areenan kilpailuetu muihin keskustelupalstoihin nähden oli sen yksinkertainen käyttöliittymä, mikä mahdollisti erittäin reaaliaikaisen keskustelun. Tämä sopi erityisesti aktiivista päiväkauppaa tekeville sijoittajille ja sijoitusalan ammattilaisille (Repo, 5.8.2014).

Sosiaalinen media on erinomainen tiedonhankintakanava erityisesti, kun kyse on pienistä pörssiyrityksistä, joilla ei ole juuri analytikkoseurantaa eikä niitä seurata aktiivisesti talousmediassa. SP-Rahastoyhtiön salkunhoitaja Olli Tuuri kertoo Arvopaperi-lehdessä seuraavansa aktiivisesti Kauppalehden keskustelupalstaa. Hänen mukaansa keskustelupalstoilta on mahdollista löytää mielenkiintoisia sijoitusideoita, joihin voi sitten alkaa perehtyä tarkemmin (Hurmerinta 2014, 45-46)

Myös pörssinoteeratut yritykset ovat yhä enenevässä määrin alkaneet hyödyntää sosiaalista mediaa, kuten Facebookia ja Twitteriä sijoittajaviestinnässään. Keskustelupalstoilla näkee yhä enemmän yritysten edustajia vastaamassa piensijoittajia askarruttaviin kysymyksiin. Sosiaalinen media on erinomainen ja kustannustehokas keino päästä lähelle nykyisiä ja mahdollisia tulevia osakkeenomistajia. Ennen sosiaalista mediaa ainoat kanavat olivat perinteinen media sekä erilaiset sijoittajaillat ja messut. Tällöin keskustelu jäi kuitenkin usein vain yksipuoliseksi. Vuonna 2014 perustettu uusi, käyttäjiensä ylläpitämä Osakeareena.fi-keskustelupalsta on esimerkiksi järjestänyt jo useita pienyrityksien toimitusjohtajien kyselytunteja. Käyttäjät ovat päässeet kyselemään heitä askarruttavia asioita suoraan toimitusjohtajalta.

5.5 Avoimuus sosiaalisessa mediassa

Rahasta puhuminen on ollut Suomessa aina eräänlainen tabu, josta ei haluta mielellään puhua kuin vain luotetuille läheisilleen. ”Kuinka paljon sinä tienaat” on kysymys, jota harvoin kuulee kysyttävän ja vielä harvemmin siihen vastataan muuten kuin korkeintaan yleisellä tasolla. Toimittajan työssäni olen kuitenkin huomannut, että sijoituksista puhutaan hieman avoimemmin kuin ansiotuloista. Sijoitussalkkujen sisällöistä keskustellaan varsin avoimesti, mutta euromääristä lähinnä vain, jos sijoitukset ovat onnistuneet poikkeukselli-

sen hyvin. Tappioista puhutaan selvästi harvemmin. Tilanne on tosin muuttumassa avoimempaan suuntaan.

Suomessa on jo lukuisia sijoitusaiheisia blogeja, joiden kirjoittajat avaavat salkkunsu koonaan muiden nähtäväksi. Se vaatii suomalaiselta poikkeuksellista rohkeutta. Keskustelupalstoilla suosittuja, salkkunsu näyttäviä blogeja ovat muun muassa Viisikymppisenä eläkkeelle (www.viisikymppisenaelakkeelle.blogspot.fi), Rahalla vapaaksi (www.rahallavapaaksi.blogspot.fi/) ja P. Ohatta – Kolmevitosenä eläkkeelle (www.pohatta.com). Suomessa seuratuista ulkomaisista blogeista mainittakoon Dividend Mantra (www.dividendmantra.com) sekä DivGro (www.divgro.blogspot.com).

Edellä mainittuja blogeja kuitenkin yhdistää se, että niiden kirjoittajat ovat pitkän aikavälin sijoittajia ja poimivat salkkuihinsa enimmäkseen niin sanottuja osinko-osakkeita. Strategian keskipisteenä ei yleensä ole osakkeiden arvonnousu vaan niistä saatava tasainen osinkovirta, joka toivottavasti jossain vaiheessa on kasvanut niin suureksi, että se kattaa elämisen juoksevat kulut. On ymmärrettävää, että kynnyks avata edellä mainittua strategiaa noudattava salkku yleisölle on pienempi kuin aktiivisen sijoittajan niin sanotun pelisalkun näyttäminen. Arvonvaihtelut ovat pitkäjänteisessä osinkostrategiassa pienempiä, joten on pienempi riski että yleisö pääsee hämmästelemään suuria tappioita.

Toistaiseksi oman salkkunsu näyttäminen on vaatinut aina joko oman blogin ylläpitämistä tai kirjoittelua keskustelupalstalle. Tietojen paikkansapitävyys on siten ollut aina kirjoittajan vastuulla ja siihen joko luotetaan tai ei luoteta. Tähän on kuitenkin vuonna 2014 tullut merkittävä muutos, joka voi parhaimmillaan muuttaa piensijoittajien sijoituskäyttäytymistä huomattavasti.

Piensijoittajien suosima online-välittäjä Nordnet Pankki lanseerasi keväällä 2014 Shareville-palvelun, joka on seuraava askel piensijoittajien välisessä kanssakäymisessä sosiaalisessa mediassa. Sharevillessä Nordnetin asiakkaat voivat paitsi keskustella toistensa kanssa, myös seurata heidän sijoitusmenestystään. Sharevillessä asiakas voi joko avata salkkunsu kokonaan muiden nähtäville tai vain salkun tuottokehityksen osalta. Muiden asiakkaiden salkkujen sisällön ja kauppojen seuraaminen vaatii myös oman salkun näyttämistä.

Muut asiakkaat eivät kuitenkaan näe salkun euromääräisiä omistuksia vaan ainoastaan sen sisältämät arvopaperit, niiden jakauman salkun kokonaisarvosta sekä tuottokehityksen. Salkun tiedot päivittyvät Sharevilleen automaattisesti. Jotta kynnyks sijoitustensa näyt-

tämiseen olisi pienempi, asiakkaat voivat käyttää ja itse asiassa Nordnet suosittelee käyttämään nimimerkkejä.

Miten sitten salkkujen näyttäminen vaikuttaa piensijoittajan sijoituskäyttäytymiseen? Toisaalta voisi olettaa, että menestyneiden piensijoittajien kaupankäynnin seuraaminen voisi rohkaista tekemään niin sanottuja herätesijoituksia. Toisaalta taas voisi veikata, että salkun näyttäminen yleisölle vaatisi piensijoittajalta entistä harkitumpia sijoituspäätöksiä. ItSENSÄ lisäksi ne pitäisi pystyä perustelemaan myös muille.

5.6 Finanssialan asiantuntijoiden rooli tietolähteenä

Erilaiset finanssialan toimijat, kuten asiantuntijat ja analyytikot ovat näytelleet historian saatossa varsin suuressa roolissa piensijoittajien tietolähteenä. Suomessa jokaisella osakevälitystä tarjoavalla suurpankilla (Nordea, Danske Bank, OP, Handelsbanken) on oma tutkimusosastonsa, joka tarjoaa analyysipalveluja asiakkailleen. Lisäksi Suomessa toimii muutamia pienempiä osaketutkimusta tarjoavia yhtiöitä, joista Inderes Oy on suurin. Inderes toimii tiiviissä yhteistyössä piensijoittajien suosiman Nordnet Pankin kanssa tarjoten sen asiakkaille analyysipalveluitaan.

Vielä 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alkupuolella analyytikoiden kirjo oli huomattavasti suurempi, kun liki pitäen jokaisella pienemmälläkin pankkiiriliikkeellä oli omat analyytikonsa. Tuolloin analyysipalvelut olivat usein sijoittajille, niin pienille kuin institutionaalisille sijoittajille ilmaisia, kunhan he käyttivät kyseistä pankkia tai pankkiiriliikettä välittäjänä kaupankäynnissään. Tutkimustoiminta rahoitettiin siis pääosin komissiotuotoilla.

Nykyään välittäjien komissiotuotot ovat kuitenkin selvästi pienemmät kuin vielä 10-15 vuotta sitten. Tähän on vaikuttanut kilpailun kiristyminen sekä erityisesti online-kaupankäynnin yleistyminen. Piensijoittajat käyvät kauppaa suoraan omalla tietokoneellaan, tabletillaan tai älypuhelimellaan. Meklarit ovat jääneet ravintoketjussa välistä pois, joten toimeksiantokulut ovat laskeneet. Viime vuosina myös finanssialan sääntelyn kiristyminen ja sen myötä alan konsolidoituminen ovat vähentäneet eritoimijoiden ja siten myös analyytikoiden määrää. Oma vaikutuksensa analyytikkoseurannan vähentymiseen on myös pörssin kehityksellä. Seuranta lisääntyy, kun osakemarkkinoilla menee hyvin ja tavallinen kansa innostuu sijoittamisesta ja päinvastoin.

Heikko analyytikkoseuranta on sääli sekä sijoittajien että koko Helsingin pörssin kannalta. Vähän tai ei lainkaan seurattujen osakkeiden vaihto on vähäistä, mikä aiheuttaa hinnoitteluvirheitä ja markkinoiden tehottomuutta. Se ei ainakaan kannusta uusia yrityksiä listau-

tumaan Helsingin pörssiin. Toisaalta taas vähäinen analytikkoseuranta ja tehoton markkina mahdollistavat piensijoittajille todellisten osakehelmien löytämisen ennen muita. Vuoden 2015 alussa Helsingin pörssin päällystalla ja kevyemmin säännellyllä First North – markkinapaikalla oli peräti 29, joilla ei ollut lainkaan analytikkoseurantaa. Lisäksi 23 yhtiötä seurasi ainoastaan yksi analytikko (Hurmerinta, M. 2015, 9)

Kyselytutkimuksen mukaan finanssialan toimijoiden asiantuntijainformaatiota sisältävät katsaukset ja asiakaskirjeet ovat edelleen varsin suuressa roolissa. Vastaajista 42 prosenttia nimesi pankkien yms. toimijoiden katsaukset ja asiakaskirjeet kolmen tärkeimmän tietolähteen joukkoon. Niiden koetaan myös olevan varsin hyödyllisiä. Vastaajista 27 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että katsaukset ja asiakaskirjeet ovat hyödyllisiä ja 49 prosenttia jokseenkin samaa mieltä. Finanssialan toimijoiden analyysipalvelut ovat myös tärkeä tietolähde talousmedialle, joka usein toimii tiedonvälittäjänä finanssialan toimijan ja piensijoittajan välillä. Vastaajista 55 kertoo käyttäneensä pankkien ja finanssialan toimijoiden sijoitusneuvonta- tai asiantuntijapalveluja. Niiden hyödyllisyys kuitenkin epäilyttää, sillä ainoastaan 28 prosenttia vastaajista uskoo näiden palvelujen parantavan sijoitusmenestystään.

Uskotko, että edellä mainitut palvelut voisivat parantaa sijoitusmenestystäsi?

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Kyllä	163	27,86%					
2.	En osaa sanoa	211	36,07%					
3.	En	211	36,07%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuvio 18: Sijoitusneuvojen ja asiantuntijoiden palvelujen hyödyllisyys

6 Johtopäätökset ja pohdinta

Kyselytutkimuksen tulokset noudattivat pääpiirteittäin ennako-odotuksiani, joskin myös yllättäviä havaintoja ilmeni. Yllätyksetöntä kyselytutkimuksen tuloksissa oli se, että piensijoittajat kokevat saavansa riittävästi tietoa sijoituspäätöksensä tueksi. On perusteltua olettaa, että 20 tai 30 vuotta sitten tulokset tämän suhteen olisivat olleet kovin erilaisia.

Myös se, että piensijoittajat kokevat kotimaisen talousmedian yhdeksi keskeisimmäksi tietolähteekseen, oli odotettua, joskin vastaajien määrä oli yllättävän korkea. Peräti 93 prosenttia vastaajista listasi kotimaisen talousmedian kolmen tärkeimmän tietolähteen joukkoon. Vastausvaihtoehto sai huomattavasti enemmän ääniä kuin vaihtoehto ”Suoraan sijoituskohteesta (verkkosivut, raportit, tiedotteet yms.)”, jonka kolmen tärkeimmän tietolähteen joukkoon listasi 66 prosenttia vastaajista. Ero on yllättävän korkea, sillä itse sijoituskohteesta saatavien tietojen pitäisi olla aktiiviselle piensijoittajalle ensisijainen tietolähde.

Se, että kotimainen talousmedia arvostetaan vastauksissa ensisijaista tietolähdettä korkeammalle luo paineita taloustoimittajille. Uutisten ja artikkeleiden on oltava luotettavia ja uskottavia, eivätkä ne saa vääristää tietoa, joka on lähtöisin ensisijaisesta lähteestä eli sijoituskohteesta. Samalla korkea arvostus myös vahvistaa sen, että kotimaista talousmediaa pidetään uskottavana ja luotettavana. Tämä selviää myös kysymyksenä olleen väittämän ”kotimaista talousmediaa voi pitää luotettavana ja uskottavana” vastauksista. Peräti 86 prosenttia vastaajista oli väitteen kanssa täysin tai jonkin verran samaa mieltä. Kotimaiselle talousmedialle on siis kysyntää ja sitä arvostetaan. Itse olen kuitenkin nelivuotisen taloustoimittajaurani aikana pannut merkille, että talousjournalismin tasossa on runsaasti parantamisen varaa, joten pidän 86 prosentin lukemaa hämmästyttävän korkeana.

Olen huomannut, että valitettavan usein jopa perusasioissa näkyy huolestuttavia virheitä, jotka voivat vääristää informaatiota. Myös se on valitettavaa, että nykymuotoinen, klikkausten eli sivunäyttöjen maksimointiin tähtäävä internetjournalismi on saanut aikaan sen, että asioista uutisoidaan usein siitä näkökulmasta ja sillä kärjellä, mikä kerää eniten lukijoita. Tästä johtuen piensijoittajan on esimerkiksi uutista lukiessaan pohdittava, kenen näkökulmasta ja ketä varten uutinen on kirjoitettu. Esimerkiksi pörssiyritysten tulospöytäkirjoista uutisoitaessa eri talousmedioiden uutiset voivat erota toisistaan kuin yö ja päivä, vaikka uutisen kohde on sama. Jos esimerkiksi Nokia raportoi tappiollisesta tuloksesta, voi siitä näkökulmasta riippuen kirjoittaa kaksi täysin erilaista otsikkoa: ”Nokialta karmaisen rumat luvut” tai ”Nokia ylitti odotukset kirkkaasti”. Näistä viimeksi mainittu on todennäköisesti kirjoitettu nimenomaan sijoittajan näkökulmasta, jolloin tuloslukuja on peilattu

markkinoiden, eli lähinnä analyytikoiden odotuksiin. Näin ollen huonotkin luvut voivat saada osakekurssin nousemaan, jos yhtiöltä on odotettu vielä huonompia lukuja. Piensijoittajan on siis syytä miettiä, mitä talousmediaa hän seuraa missäkin tarkoituksessa ja muistettava, että alkuperäiset tiedotteet ja raportit ovat aina ensisijainen tietolähde.

Kysynnästä ja arvostuksesta huolimatta kotimaisella talousmedialla ja medialla ylipäätään on yksi iso ongelma: rahoitus. Medialla on yleisesti ottaen kaksi tulonlähdetä: tilauksista ja irtonumeromyynistä saatavat tulot sekä mainostulot. Näistä molemmat ovat olleet viime vuodet selvässä laskutrendissä, hyvin pitkälti internetin vuoksi. Google sekä Facebook ja muut sosiaalisen median toimijat ovat haukanneet paremmalla mainoksien kohdentamisella suuren osan median mainostuloista, eikä trendin voi olettaa kääntyvän lähiaikoina. Näin ollen tilaaja- ja irtonumeromyyntitulojen osuus kokonaistuloista nousee koko ajan. Lukijoilta on siis saatava enemmän tuloja ja erityisesti internetsisällön kautta, sillä perinteisen printtimedian rooli laskee digitalisaation myötä koko ajan. Yhä useampi mediatalo onkin viime vuosien aikana vienyt internetsisältöään maksumuurin taakse. Näin ovat tehneet muun muassa Helsingin Sanomat ja Kauppalehti.

Lukijoita on kuitenkin vaikea opettaa maksamaan sellaisesta, mitä he ovat tottuneet saamaan ilmaiseksi, mikä ilmenee myös kyselytutkimuksen tuloksista. Kysyttäessä, kuinka paljon olisit valmis maksamaan seuraamiesi kotimaisten talousmedioiden verkkosisällöstä vuodessa, peräti 32 vastaajista ei olisi valmis maksamaan senttiäkään. Vastaajista 34 prosenttia olisi sen sijaan valmis maksamaan alle 50 euroa ja 20 prosenttia 50-99 euroa vuodessa.

Yhdessä kyselytutkimuksen avoimessa kysymyksessä kysyttiin: Minkälaisista jutuista / tiedoista olisit valmis maksamaan kotimaisen talousmedian verkkopalveluissa? Moni vastasi, ettei olisi valmis maksamaan mistään, mutta valtaosa olisi kuitenkin valmis maksamaan laadukkaista ja asiantuntevista yhtiö-, toimiala- ja osakeanalyyseistä. Seuraavassa otteita avoimista vastauksista:

- ”syventävät jutut yhtiöiden riippuvuuksista muuhun talouteen koti- ja ulkomailla”
- ”Yhtiön/ yhtiöiden talousanalyysit, ja tilaustiedot. Tulevaisuuden ennustaminen talousnäkyvien osalta.”
- ”Luotettavista yritysanalyyseista ja makrotalouden tiedoista”
- ”Kvartaali- ja vuositulosten tiivistelmistä sekä niiden arvioimisesta. Ennakkouutisointia mahdollisista muutoksista yrityksissä.”
- ”Hyvien ammattisijoittajien katsauksista, jotka eivät suoranaisesti kauppaa mitään.”

- ”Luotettavista sijoituanalyyseistä, joissa avataan ja perustellaan suositukset kun-
nolla huomioiden eri markkinakehitysvaihtoehdot.”
- ”hyvin tehdyistä ja asiaansa perehtyneistä artikkeleista ja katsauksista.”
- ”puolueettomista analyyseistä, mutta sellaisia ei valitettavasti ole olemassa”
- ”Syvemmistä analyyseistä ja verokkiryhmävertailuista. Lisäksi sektorin paino ny-
kyisessä talousmarkkinatilanteessa.”

Tällä hetkellä edellä mainitut jutut ovat kotimaisen talousmedian verkkosisällössä selväs-
sä vähemmistössä. Toisaalta kaikkien taloustoimittajien ammattitaito ei yksinkertaisesti
riitä tekemään kovin syvällisiä yritysanalyysijuttuja, mutta suurempi syy lienee resurssien
rajallisuus. Syväluotaavien ja analyyttisten juttujen tekeminen vaatii, toimittajalta runsaasti
aikaa ja perehtyneisyyttä, mikä vie työaikaa sellaisilta jutuilta, joilla voisi saada paljon klik-
kauksia ja sen kautta rahaa mainostajilta – vielä kun sellaisia on. Toimituksen on siis valit-
tava muutaman laadukkaan ja analyyttisen jutun tai parinkymmenen ”klikkimagneetin”
väliiltä. Valinta riippuu siitä, kumpi tuo pöytään enemmän rahaa. Tähän saakka rahaa ovat
tuoneet klikkimagneetit, mutta niiden tuoma rahavirta laskee kovalla tahdilla.

Yksi vastaus edellä mainittuun avoimeen kysymykseen tiivistää mielestäni erinomaisen
hyvin talousmedian ongelman: ”En ole valmis maksamaan mistään verkkopalveluista niin
kauan kun on olemassa ilmainen substituutti. Tämänkin jälkeen mieltäisin ensin muita rat-
kaisuja ja sitten vasta harkitsisin maksamista”

Vastaus on täysin looginen, sillä miksi kukaan rationaalinen piensijoittaja maksaisi sisäl-
löstä, jolle löytyy ilmainen vaihtoehto. Näin ollen talousmedialla on lukijamaksuja saadak-
seen vain yksi vaihtoehto: tuottaa sellaista sisältöä, jolle ei ole ilmaista substituuttia. Tämä
tarkoittaa ennen kaikkea laadukkaampaa ja asiantuntevampaa journalismia, jonka lukija
kokee rahanarvoiseksi. Rationaaliselle piensijoittajan on helppo perustella lukijamaksu
itselleen, mikäli kokee saavansa siitä rahanarvoista etua. Talousmedialla on onneksi se
etu muihin medioihin nähden, että rahanarvoinen etu ei ole pelkästään lukijan henkilökoh-
taisesti kokemaa hyötyä, vaan myös rahassa mitattavaa hyötyä paremman sijoitusmenes-
tyksen kautta.

Sosiaalinen media luo kuitenkin muitakin haasteita kuin mainostulojen hiipumisen. Siitä on
yhä enenevässä määrin tullut perinteisen median korvike. Talouden ja finanssialan toimijat
kommunikoiivat yhä enenevässä määrin suoraan tavoittelemansa kohderyhmän kanssa
sosiaalisen median kautta ilman perinteistä mediaa tiedonvälittäjänä. Tällöin kuitenkin
lähdekritiikki nousee entistä suurempaan rooliin. Esimerkiksi pankit ovat yhä enenevässä
määrin alkaneet kommunikoida suoraan tavoittelemansa kohderyhmän kanssa ilman väli-

kätenä käytettävää mediaa. Niiden tarkoituksena kuitenkin harvoin ovat journalistiset vaan kommunikoinnin tavoite on palvella omaa liiketoimintaa. Siinä ei ole ristiriitaa niin kauan, kunhan myös lukija ymmärtää sen.

Lopullisena johtopäätöksenä kyselytutkimuksen vastausten sekä empiiristen havaintojeni pohjalta voin todeta, että talousmedia, kuten media-ala yleisesti, on suuren murroksen kourissa. Paine kokonaan sisältöpohjaiseen ansaintamalliin siirtymiseksi kasvaa koko ajan. Talousmedia on kuitenkin lähtökohtaisesti muita medioita paremmassa roolissa, sillä yksi sen tehtävistä on toimia työvälisenä piensijoittajalle varallisuutensa kartuttamiseksi. On siis todennäköistä, että talousmediasta ollaan tämän vuoksi valmiimpia maksamaan kuin pelkästään viihdytystarkoitukseen tuotettavasta mediasta. Samalla kuitenkin vaatimustaso on korkeampi: artikkeleiden ei tarvitse olla viihdyttäviä, mutta rahanarvoisia.

6.1 Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti

Kyselytutkimuksen kohderyhmänä toimivat Arvopaperi-lehden lukijat, joiden voi olettaa olevan aktiivisia piensijoittajia. Kyselytutkimus lähetettiin 9 997 vastaanottajalle ja siihen vastasi 585 vastaajaa, eli vastausprosentti oli 5,9. Vastausprosentin alhaisuuteen vaikuttivat toisaalta kyselyn vapaaehtoisuus ja toisaalta kysymysten suuri määrä. Vastaajamäärää voi kuitenkin pitää riittävänä heijastamaan perusjoukon vastauksia. Myös vastaajien taustatiedot, kuten ikä- ja koulutustaso ovat linjassa Arvopaperi-lehden lukijaprofiilin kanssa. On siis syytä olettaa, etteivät kyselytutkimuksen tulokset ole sattumanvaraisia. Kyselytutkimuksen kysymykset ja monivalintavaihtoehdot olivat mielestäni selkeitä ja on epätodennäköistä, että tulosten kannalta merkittävä osa vastaajista olisi ymmärtänyt niitä väärin. Kyselytutkimuksen tulokset ovat näin ollen mielestäni päteviä ja pysyviä.

6.2 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyön valmistuminen venyi alkuperäisestä aikataulusta reilusti. Osin viivästyminen johtui ulkoisista, mutta pääosin itsestäni johtuneista syistä. Itse kyselytutkimuksen suunnittelu, toteuttaminen ja tutkimustulosten analysointi sujui jouhevasti, mutta opinnäytetyön varsinaisessa työvaiheessa, eli kirjoittamisessa ilmeni runsaasti haasteita.

6.3 Jatkotoimet ja kehitysehdotukset

Vaikka opinnäytetyötä ei virallisesti tehty toimeksiantona Arvopaperille, sen pohjana olleen kyselytutkimuksen tuloksia ja niistä tehtyjä havaintoja on käytetty lehden kehittämiseen. Tärkeimpiin havaintoihin lukeutuivat kyselytutkimukseen vastanneiden mieltymykset sisällön suhteen ja valmius maksaa lukemastaan internetsisällöstä. Kyselytutkimuksen

tulokset osoittavat selvästi, että lukijat eivät ole valmiita maksamaan perusuutisvirrasta, vaan vaativat maksulliselta sisällöltä huomattavasti korkeampaa laatua, mikä ilmenee artikkeleiden syvyytenä tai toisaalta niistä koettavana rahanarvoisena hyötynä. Vuoden 2014 lopulla Arvopaperissa käynnistettiin alustavat suunnitelmat internetsisällön saattamiseksi maksumuurin taakse, jossa apuna on käytetty tämän opinnäytetyön kyselytutkimuksen vastauksia.

Lähteet

Helsingin arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö Oy / HEXGATE 2003. Opi osakkeet. Helsingin arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö Oy / HEXGATE. Helsinki.

Huovila T. 2005. Toimittaja – tiedon etsijä ja vaikuttaja. WSOY. Porvoo.

Hurmerinta, M. 2014. Lisää riskiä pienyhtiöistä. Arvopaperi 34, 9. s. 45-46.

Hurmerinta, M. 2015. Pienet helmet pitää kaivaa itse. Arvopaperi 35, 2. s. 9.

Kantanen, P. 2012. Aikamatka Pörssiin. Talentum. Helsinki

Kauppalehti 2014. Mediatiedot. Luettavissa: <http://media.kauppalehti.fi/kl.fi.html>. Luettu 14.12.2014.

Lindström, K. Lindström T. 2011. Onnistu osakemarkkinoilla. Talentum. Helsinki.

Mikkonen, A. 1998. Rahavallan rakkikoirat. WSOY. Porvoo.

Nasdaq 2015. Tieto pörssistä. Luettavissa: <http://www.nasdaqomxnordic.com/tietoaporssista>. Luettu 1.2.2015.

Pörssisäätiö 2015. Tutkimus & Tilastot. Luettavissa: http://www.porssisaatio.fi/tutkimus-tilastot/?stat_id=3103. Luettu 12.2.2015.

Repo, E. 5.8.2014. Päätoimittaja. Arvopaperi, Talentum Media Oy. Haastattelu. Helsinki.

Sinkko, E. 1.12.2014. Yksityissijoittaja, eläkeläinen. Haastattelu. Helsinki

Talentum 2014. Mediakortti. Luettavissa: http://issuu.com/talentum-media/docs/talentum_mediat_2015. Luettu 10.12.2014

Taloussanomien 2014. Mediatiedot. Luettavissa: <http://mediatiedot.taloussanomien.fi/>: Luettu 10.12.2014.

Liitteet

Liite 1. Kyselytutkimuksen kysymykset ja vastaukset

Arvopaperin Sijoittajakysely 2/2013

Yhteenvetoraportti

N=585

Julkaistu: 23.5.2013

 Vertailuryhmä: Kaikki vastaajat

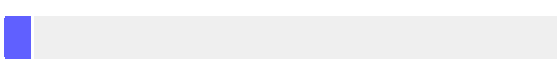
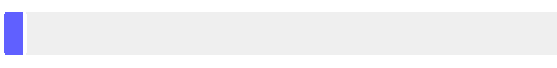
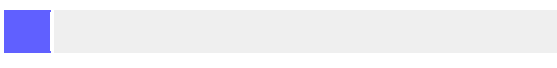
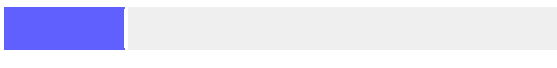
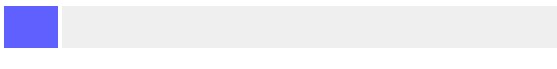

Sukupuoli

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Nainen	61	10,43%					
2.	Mies	524	89,57%					
	Yhteensä	585	100%					

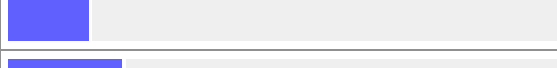
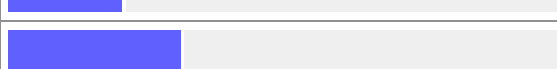
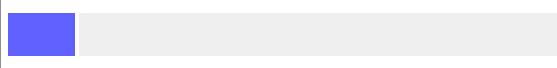

Ikä

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	alle 18 vuotta	0	0,00%					
2.	18 - 34 vuotta	20	3,42%					
3.	35 - 49 vuotta	118	20,17%					
4.	50 - 64 vuotta	253	43,25%					
5.	65 -	194	33,16%					
	Yhteensä	585	100%					

Koulutus

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Peruskoulu tai kansakoulu	27	4,62%					
2.	Ylioppilas	19	3,25%					
3.	Ammattikoulu	49	8,38%					
4.	Opistotason tutkinto	127	21,71%					
5.	Ammattikorkeakoulututkinto	56	9,57%					
6.	Korkeakoulututkinto	307	52,48%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuinka kauan keskimäärin käytät aikaa sijoituspäätöstäsi edeltävään taustatyöhön? (Pitkäaikaiset sijoitukset)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Enemmän kuin kuukauden	100	17,09%					
2.	3-4 viikkoa	86	14,70%					
3.	1-2 viikkoa	122	20,85%					
4.	Alle viikon	184	31,45%					
5.	Sijoitan usein tunnepohjalta	72	12,31%					
6.	En osaa sanoa	21	3,59%					
	Yhteensä	585	100%					

Keiden kanssa juttelet sijoittamisesta? (Valitse kaksi tärkeintä)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Perheenjäsenten	207	35,38%					
2.	Työkavereiden	106	18,12%					
3.	Ystävien	192	32,82%					
4.	Sijoitusneuvoji- en/asiantuntijoiden	214	36,58%					
5.	Muiden sijoittajien (esim. kes- kustelupalstoilla)	227	38,80%					
6.	En kenenkään	224	38,29%					
	Yhteensä							

Saan tarpeeksi tietoa sijoituspäätösteni tueksi.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Täysin samaa mieltä	134	22,91%					
2.	Jonkin verran sa- maa mieltä	322	55,04%					
3.	Jonkin verran eri mieltä	103	17,61%					
4.	Täysin eri mieltä	14	2,39%					
5.	En osaa sanoa	12	2,05%					
	Yhteensä	585	100%					

Mistä saat tietoa sijoituspäätöksesi tueksi? (Valitse kolme tärkeintä)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Kotimaisesta talousmediasta	542	92,65%					
2.	Ulkomaisesta talousmediasta	100	17,09%					
3.	Kirjoista ja oppaista	96	16,41%					
4.	Suoraan sijoituskohteesta (verkkosivut, raportit, tiedot- teet yms.)	387	66,15%					
5.	Perheenjäseniltä	34	5,81%					

6.	Ystäviltä	59	10,09%	
7.	Työkavereilta	21	3,59%	
8.	Muilta sijoittajilta (esim. keskustelupalstoilta tai blogeista)	130	22,22%	
9.	Pankkien yms. toimijoiden säännöllisistä asiakaskirjeistä tai katsauksista	248	42,39%	
10.	Sijoitusneuvojilta/asiantuntijoilta	119	20,34%	
11.	Jostain muualta, mistä?	19	3,25%	
Yhteensä				

Koen pankkien yms. toimijoiden säännölliset asiakaskirjeet ja katsaukset hyödyllisiksi.

Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1. Täysin samaa mieltä	158	27,01%					
2. Jonkin verran samaa mieltä	289	49,40%					
3. Jonkin verran eri mieltä	93	15,90%					
4. Täysin eri mieltä	31	5,30%					
5. En osaa sanoa	14	2,39%					
Yhteensä	585	100%					

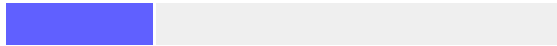
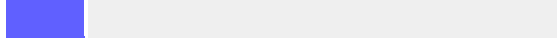
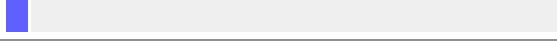

Oletko käyttänyt pankkien yms. toimijoiden sijoitusneuvonta-/asiantuntijapalveluja?

Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1. Kyllä	324	55,38%					
2. En	261	44,62%					
Yhteensä	585	100%					

Uskotko, että edellä mainitut palvelut voisivat parantaa sijoitusmenestystäsi?

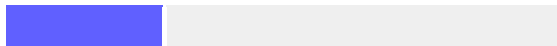

Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1. Kyllä	163	27,86%					
2. En osaa sanoa	211	36,07%					
3. En	211	36,07%					
Yhteensä	585	100%					

Kuinka paljon olisit valmis maksamaan pankkien yms. toimijoiden sijoitusneuvonta- /asiantuntijapalveluista kuukaudessa?

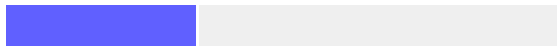
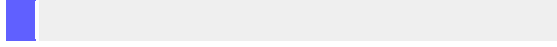

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En mitään	296	50,60%					
2.	Alle 10 euroa	157	26,84%					
3.	10 - 29 euroa	84	14,36%					
4.	30 - 50 euroa	23	3,93%					
5.	Yli 50 euroa	25	4,27%					
	Yhteensä	585	100%					

Avoin kysymys: Minkälaisista palveluista/tiedoista olisit valmis maksamaan sijoitusneuvontaa/asiantuntijapalveluja tarjoaville toimijoille?

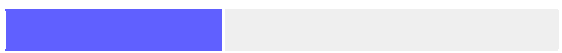

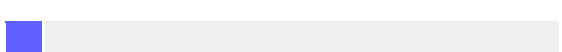

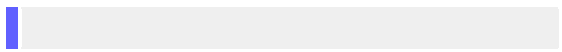
Kuinka montaa kotimaista talousmediaa seuraat säännöllisesti? (lehdet tai verkkopalvelut)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	3	0,51%					
2.	1-2	167	28,55%					
3.	3-4	303	51,79%					
4.	Yli 4	112	19,15%					
	Yhteensä	585	100%					

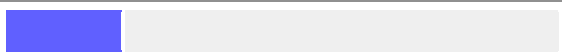

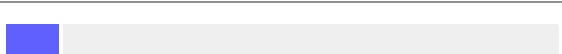

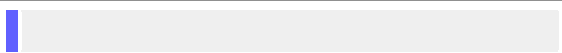
Kuinka montaa ulkomaista talousmediaa seuraat säännöllisesti? (lehdet tai verkkopalvelut)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	330	56,41%					
2.	1-2	203	34,70%					
3.	3-4	31	5,30%					
4.	Yli 4	21	3,59%					
	Yhteensä	585	100%					

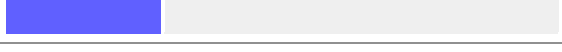
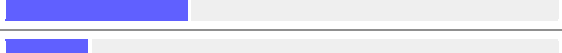
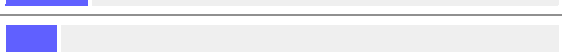

Kotimaisesta talousmediasta saamani sijoitustieto on hyödyllistä.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Täysin samaa mieltä	230	39,32%					
2.	Jonkin verran samaa mieltä	304	51,97%					
3.	Jonkin verran eri mieltä	38	6,50%					
4.	Täysin eri mieltä	7	1,20%					
5.	En osaa sanoa	6	1,03%					
	Yhteensä	585	100%					

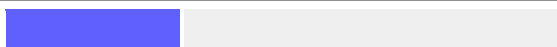

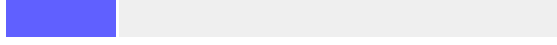
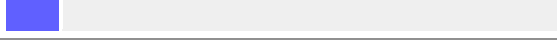

Kotimaista talousmediaa voi pitää luotettavana ja uskottavana.

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Täysin samaa mieltä	124	21,20%					
2.	Jonkin verran samaa mieltä	384	65,64%					
3.	Jonkin verran eri mieltä	56	9,57%					
4.	Täysin eri mieltä	9	1,54%					
5.	En osaa sanoa	12	2,05%					
	Yhteensä	585	100%					

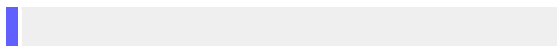
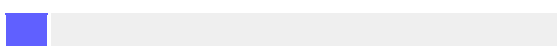

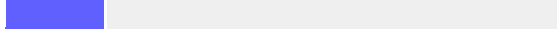
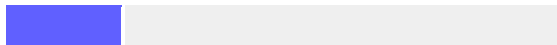

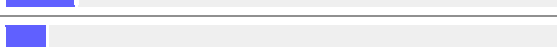
Kuinka paljon rahaa käytät kotimaiseen talousmediaan vuodessa? (lehtitilaukset, verkkosillöt yms.)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	84	14,36%					
2.	Alle 100 euroa	165	28,21%					
3.	100 - 199 euroa	194	33,16%					
4.	200 - 300 euroa	88	15,04%					
5.	Yli 300 euroa	54	9,23%					
	Yhteensä	585	100%					

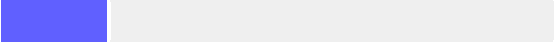
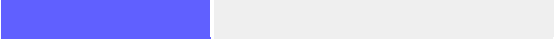

Kuinka paljon olisit valmis maksamaan seuraamiesi kotimaisten talousmedioiden verkkosällöstä vuodessa?

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En yhtään	185	31,62%					
2.	Alle 50 euroa	199	34,02%					
3.	50 - 99 euroa	117	20,00%					
4.	100 - 150 euroa	56	9,57%					
5.	Yli 150 euroa	28	4,79%					
	Yhteensä	585	100%					

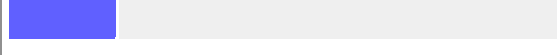
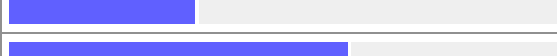

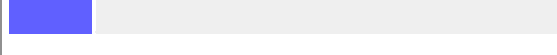
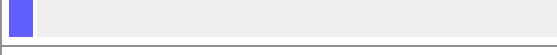

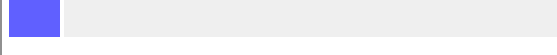

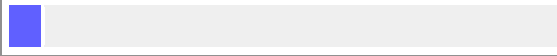
Säästöjeni ja sijoitussalkkuni arvo on yhteensä (ilman kiinteistöomistuksia)

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	alle 2 000 euroa	8	1,37%					
2.	2 000 - 20 000 euroa	44	7,52%					
3.	20 001 - 50 000 euroa	77	13,16%					
4.	50 001 - 100 000 euroa	105	17,95%					
5.	100 001 - 250 000 euroa	123	21,03%					
6.	250 001 - 500 000 euroa	107	18,29%					
7.	500 001 - 1 000 000	73	12,48%					
8.	yli 1 000 000 euroa	41	7,01%					
9.	Minulla ei ole säästöjä eikä sijoituksia	7	1,20%					
	Yhteensä	585	100%					

Kuinka usein käyt kauppa sijoituksillasi?

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Päivittäin tai lähes päivittäin	27	4,62%					
2.	Useamman kerran kuukaudessa	113	19,32%					
3.	Kerran kuukaudessa tai harvemmin	224	38,29%					
4.	2-4 kertaa vuodessa	154	26,32%					
5.	Kerran vuodessa tai harvemmin	67	11,45%					
	Yhteensä	585	100%					

Salkussani on

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Kotimaisia pörs-siosakkeita	544	94,12%					
2.	Kotimaisia listaamat-tomia osakkeita	112	19,38%					
3.	Ulkomaisia osakkeita	197	34,08%					
4.	Rahasto-osuuksia	358	61,94%					
5.	Pankkitalletuksia (muita kuin käyttely-tili)	258	44,64%					
6.	Joukkovelkakirjoja, yritystodistuksia, oblikaatioita	86	14,88%					
7.	Johdannaisia	25	4,33%					
8.	ETF:iä eli indek-siosuusrahastoja	71	12,28%					
9.	Indeksilainoja tai muita strukturoituja tuotteita	54	9,34%					
10.	Sijoitusasuntoja (muut kuin omassa käytössä oleva)	175	30,28%					
11.	Metsää	105	18,17%					
12.	Jotain muuta, mitä?	32	5,54%					
	Yhteensä							

Sijoitussalkkuni osakepaino (eli kuinka suuri osuus varoistani on kiinni osakkeissa) on tällä hetkellä

	Vastaus	Lukumäärä	Prosentti	20%	40%	60%	80%	100%
1.	En tiedä	20	3,46%					
2.	0 prosenttia	7	1,21%					
3.	1-10 prosenttia	29	5,02%					
4.	11-20 prosenttia	39	6,75%					
5.	21-30 prosenttia	50	8,65%					
6.	31-40 prosenttia	45	7,79%					
7.	41-50 prosenttia	43	7,44%					
8.	51-60 prosenttia	54	9,34%					
9.	61-70 prosenttia	78	13,49%					
10.	71-80 prosenttia	65	11,25%					
11.	81-90 prosenttia	73	12,63%					
12.	91-100 prosenttia	75	12,98%					
	Yhteensä	578	100%					

Avointen kysymysten vastaukset

Avoin kysymys: Minkälaisista palveluista/tiedoista olisit valmis maksamaan sijoitusneuvontaa/asiantuntijapalveluja tarjoaville toimijoille?

sijoitusneuvojilla ei ole sellaista tietoa, millä voittaa indeksirahaston.

Faktasta joka koskee sijoituspäätösten toteuttamista tai omaisuuden hallinnointia.

Tulevat hyvät kohteet, maantieteellinen painotus sijoituksissa, salkun allokointi ennakoivasti, heikot ja vahvat talouden signaalit

Jos on laatutakuu, olisi maksu perusteltu. Kaikki sijoitusneuvojilta saamani neuvot ovat osoittautuneet virheellisiksi ja aiheuttaneet tappioita!

Räätälöidyistä yritysanalyyseistä. Niitä tosin saa aika monesta paikasta nytkin, mutta hintakilpailu on aika keinoa.

-

analyttiset työkalut / toimivat ja muokattavissa olevat teknisen analyysin työkalut ja palvelut - joo ehkä 20e/kk

Value Linen tasoista tiivistä raporteista.

En mistään

Maksaako yritys osinkoja seuraavana keväänä ja kuinka paljon.

Ei voi maksaa, koska kaikki puhuvat omaan pussiinsa

Pohjoismaisten pörssiyritysten analyyseistä

Yrityskohtaisten analyysien selventäminen

Tuloksesta olen valmis maksamaan, esim. rahastojen palkkio pitäisi olla tulossidonnainen. Jos ei tuottoa, ei myöskään palkkiota.

Tiedoista joista todellakin on apua, kun valitsee kohteet. Saa luottamuksen sijoitusneuvojaan eli näkee, että hän on ammatti-ihminen ja asiantuntija. Sen tuntee lompakossa.

Luotettavista trendiarvioista

En luota noihin asiantuntijoihin, sillä heidän motiivinsa ovat usein itsekkäitä, tähtäävät omien ansioiden kohentamiseen

?

Nämä ns. asiantuntijat ovat pääosin täysin turhia geelitukkia

Tiettyyn sijoituskohteeseen liittyvästä lisätiedosta, en yrityksen yleistiedoista

Optimaalisesta verosuunnittelusta

tiedosta, jota ei saa muualta

Maaailman tärkeimpien talousmaiden makrotalouriskien selvittämisestä ja seurannasta olisin valmis maksamaan jotakin.

en mistään

En maksaisi minkäänlaisista palveluista jos ei olisi pakko.

Haluaisin sijoittaa esim. vakuutuksiin huomattavasti enemmän

etf-rahastoista (tosin esim. pankit olisivat jäävejä neuvontaan)

vaikea sanoa

Keskusteluista. Suosituksista (jotka eivät tietenkään sido heitä).

pörssikatsauksista

Kokemukseni maksullisista palveluista ovat kielteiset, joten en ole vamis maksamaan sijoitusneuvonnasta enkä asiantuntijapalveluista. Hyvästä salkunhoidosta voisin maksaakin, joskin suosin indeksisijoittamista.

Maksan talouslehtiä tilaamalla niiden kustantajille

Yrityskäynneistä /henkilöstöjen tapaamisista "hevosmiesten" tietotoimisto

Vertailuja saman alan yritysten kesken eri maissa. Yritysten toimivan johdon esittelyt.

Lisää hyviä vihjeitä stonsoftinkaltaisista. 1.5 vuotta +600%

En mistään palveluista/tiedoista.

Puolueettomista.

Joidenkin maailmantapahtumien seurauksien selittämistä talouteen, joita ei itse tule eikä osaakaan ajatella. Erilaisia syy ja seuraus -suhteita maallikolle.

Kokeneilta sijoitusalan päättäjiltä

laaja-alaisista yritysanalyyseistä ja -vertailuista mieluiten kvartaaleittain ja tilikausittain

En juurikaan valmis maksamaan. Yhtiöiden sivuilta saa tarpeellisen tiedon ja lopulta teen kuitenkin oman päään mukaan.

Täysin riippumattomasta palvelusta satunnaisesti

sisäpiiritiedoista

Jos tuotta tulee niin siitä maksan, mutta pelkät neuvot ja vihjeet ei ole mikään tae tuotosta. Eli jos tulee voittoa niin siitä maksetaan.

Ainoa mistä kannattaisi maksaa on sisäpiirin tieto, mutta kielletty, teoriassa. Suurilla pelureilla on omat, epäviralliset, kanavansa ja piensijoittaja on aina askeleen jäljessä

En mistään!

En osaa sanoa.

Arvopaperisalkkuni tehokas hoito / ylläpito lomalla / matkoilla ollessaNI yms.PIDEMMÄN esim.3-6 kk poissaolon aikana

Ulkolaisten osakkeiden kaupankäyntikuluista (verot ja välistävetäjien palkkiot), joista tiedon saanto nykyisin tuntuu mahdottomalta. Hiljattain paljastui minulle mm. että Englannissa velotetaan leimavero = 0,5% ostettavista ja myydyistä osakkeista. Lisäksi Suomen valtio väittää sopsineensa likimain kaikkien ulkomaaltioiden kanssa lähdeverosta =15%. Kuitenkin vain harva ulkovalta noudattaa tätä. Esim Ranskassa ja Portugalissa lähdevero = 30%.

konsultoinnista, itse teen kuitenkin päätökset

Asiantuntevista, mutta niitä ei ole (paitsi LähiTapiolassa)

Luotettavista pitkän aikavälin yritysanalyyseistä

Indires.

Dokumenteista

Sellaisista ennusteista, joihin sijoitusneuvoja antaa takauksen.

Luotettavista arvioista, mutta koen saavani tietoa tällä hetkellä maksutta.

Maailman laajuisista hyvistä mutta niitä ei juuri näy eikä kuulu ammattikateus,salkunhoitajat ei tietojaan ulkoista

En ole valmis

EKP- rahapolitiikan ja lainamarkkinoiden katsaukset, niiden vaikutus osakemarkkinoihin sekä koko maailman talouden ennusteet lyhyellä ja pitkällä ajanjaksolla USA:n ja Kiinan talouksien perusteella.

--OIKEISTA NEUVOISTA

Päivän uusimmat tiedot yhtiöiden tilaukset ym. asiat. Markkinatilanne analyysit. Mailman taloustilanteen mahd. muutokset ym.

palvelut / tiedot pitäisi sitoa sijoitusneuvojen / palvelujen tuottoon

Markkinariskin kartoittamisesta sekä salkun allokaation suunnittelun avustamisesta. Globaali hajautus on vaikeaa, koska laajasti yksityinen henkilö ei voi seurata markkinoita - sijoitusneuvoja voisi auttaa.

Palveluista, joita ei vedätettäisi muista kuin asiakaan eduista johtuen vrt omat palkkiot.

Nordnet -blogin tyyppiset katsaukset. Seligsonin katsaukset myös.

yhtiökohtaisista analyyseistä

Tulevaisuus skenaarioista, yritysten tulevaisuusanalyyseistä

mitä ostaa ja milloin, mitä myydä ja milloin, vrt Monthley oold

vaikea tietää

Rehellisestä tiedosta, ei voitontavoittelumielessä annetusta!

Sijoitusneuvojat ovat vuosien varrella paljastuneet lähinnä sijoitusmyyjiksi. En ole valmis maksamaan sijoitusmyynnistä.

Yhtiöitä koskevista analyyseista

Normaalia riskipitoisemmista tuotteista, ulkomaisista tuotteista, verosuunnittelusta.

Sijoitusosalalla olevien omista intresseistä puhdistettu tieto kiinnostaisi.

Taustaansa sidonnaisista asiantuntijoista en ole kiinnostunut. Maksan mielelläni tilaamistani talouslehdistä ja oppaista.

Suorista osakesijoituksista BRICS-maihin.

Pankkien sijoitusmarkkina- ja aamukatsaukset

Luotettavista ennusteista trendien vaihtumisessa. Yksittäisten sijoitusinstrumenttien oikea-aikaisesta osto/myynti suosituksista. Yleensäkin neuvoista, jotka aidosti pyrkivät kasvattamaan asiakkaan omaisuutta ilman toimijoiden oman myynnin/katteen lisäämiseen tähtääviä taka-ajatuksia.

ajankohtaisista tiedoista

Saan kaiken tiedon mitä tarvitsen ilmaiseksi pankkiiriliikkeestäni sekä muualta netistä.

En mistään

Maksan nyt salkun hoitajalle 800.-v. se on liikaa. en saa mitään neuvoja vaan pitää itse olla aktiivinen.

Minkälaisesta tahansa palvelusta/tiedoista, joiden hinnoittelu perustuu tiettyyn osaan tuotosta ts. tyhjän saa pyytämättäkin.

Seuraan sen verran aktiivisesti talousselämää ja osakemarkkinoita, että en usko löytyvän sellaista palvelua/tietoa, joista olisin valmis maksamaan.

-

luotettavista ennusteista

-

En minkäänlaisista.

Yhtiöiden vallitsevaan tilanteeseen vaikuttavista muutoksista

toimivista - sellaisia vain ei oikein ole, kun kyseessä on tulevaisuuden ennustaminen.

oman osakesalkun tilanteesta.mitä pitäisi myydä siitä pois.

en juuri mistään

--

kansainvälisten markkinoiden yritysinformaatiosta

Pitempiaikaisten näkymien luotettavasta ennakoinnista!

suorista myynti/ostosuosituksista

en osaa sanoa

Hyvistä raportoinnista ja suosituksista.

Vaikea sanoa. Olen harrastanut sijoitustoimintaa 25 vuotta ja tehnyt sijoituspäätökseni aina omista lähtökohdistani. Mitä olen tuttaviltani kuullut pankkien sijoituspalveluista, olen usein hämmästellyt pankilta saatuja neuvoja.

Specifisistä eri maita/regioneita koskevista sijoitusneuvoista - osakkeet.

En usko, että tällä sijoittamisen tasolla minulle pankeilta löytyy järkevällä hinnalla yleisestä ja julkisesta datasta olennaisesti poikkeavia asiantuntijapalveluja-

neuvonta palvelu

En mistään

Jos tarkoitus on muuttaa jotain maksulliseksi tai helpottaa sen arviointia, niin vastaus on en mistään....

- sisäpiirin tiedoista

Räätälöidyistä toimialakatsauksista.

Pätevien ja tietävien asiantuntijoiden neuvoista olisin valmis maksamaan.

Hyvä käyttöliittymä.

Mikäli neuvo on hyvä ja tulee positiivista tulosta, neuvoista voisi maksaa voitosta ehkä jonkun promillen.

Proviision tuotosta, en muuta.

????

Osaavasta

perusteelliset analyysit yhtiöistä, toimialoista ja makrotalouden vaikutuksesta

Ei mistään

Pitäsi aina olla prosenttipohjainen, hyvistä tuloksista maksetaan.

SIJOITUKSISTA ULKOMAISIIN OSAKKEISIIN

Tiedoista jotka ovat puolueettomia. siis eivät ole kyseisen tarjoajan tai pankin omaa myynninedistämistä. Masentavaa kuunnella kuinka jokaisella pankilla on Suomen paras rahasto.

analyysistä ja sijoitusneuvoista, jotka huomioivat henkilökohtaisen tilanteeni

Sijoitusneuvojan, joka on sijoittanut omia rahojaan vähintään yhden vuoden bruttopalkkaansa vastaavan summan suositteluunsa kohteeseen.

en oikeastaan mitään

Kokemukseni pankin sijoitusneuvonnasta on lähinnä pankin omien tuotteiden myynnistä. Kun ei tee niinkuin neuvotaan, niin hyvä tulee ;)

Tietoa on jo nyt riittävästi, joten en ole valmis maksamaan mitään.

En mistään.

Kellosepäntarkoista analyyseistä.

Analyysi

Sijoitustrendeistä (osake- vai korkorahastot) Yritysanalyysit

yritys- ja markkina-analyysit, yritystutkimus ja yritys- ja toimialakatsaukset, suhdannekatsaukset

Erittäin hyvistä yritysanalyyseistä. Hyvistä neuvoista riskien hallintaan. Hyvistä hajautusneuvoista (omistan myös metsää).

Parhaista sijoituskohteista ,sekä lainajärjestelyistä osakkeiden ostoa varten.

Kunnon "rautalankamalleista"

Rehellisistä neuvoista 2 %

En osaa sanoa

Nykyinen käytäntö= firmat maksavat, on hyvä.

Yritysanalyysit, etenkin pidemmän tähtäimen skenaariot

veroneuvonnasta, yhtiökohtaisesta informaatiosta

En tällä hetkellä mistään.

???

Tietoja mahdollisista riskeistä.

Osakkeiden myynnin ajoittamisesta.

selkeistä osakeanalyyseistä jotka tulisi suoraan sähköpostiin, ja olisivat per yhtiö.

Yritysarviot, -suositukset. Maksu % tuotosta

Riittävän laajasta (ainakin kaikki isot) eurooppalaisia yhtiöitä koskevista yhtiökohtaisista tulostiedoista ja suomennetuista tiedotteista.

?

henkilökohtaisesta yhteydestä asiantuntijaan

Tuottosidonnaisista palveluista. Jos tuottoa, maksetaan palkkiota. Jollei tuottoa, ei palkkiota. Jos tuotto negatiivinen, tasataan tulevilla positiivisilla ajanjaksoilla. Asiantuntija palvelun vapaus ja vastu!

Jos riski olisi myös sijoitusneuvojalla, esim. Jos huono neuvo, ei palkkiota.

En maksaisi kenellekkään yhtään mitään. Lehdistä kauppalehti uunottaa tavallista kansaa perin pohjin, taloussanomien on ollut asiallisempi mutta uskon herliinin muuttavan senkin lehden kirjoitusta huonoon suuntaan, Alma Median lehdet yleensä huiputtaa lukijoitaan näissä asioissa. Pankkiiriliikkeitä on oma lehmä ojassa niin kuin pankeillakin. Pitkällä kokemuksella sanon että pitää luottaa itseensä. Seuraavaan kysymykseen sanon että joskus vilaisen otsikoita.

Markkinoiden muutostiedoista

Yhteenveto esim. kuukauden tapahtumista.

Tuottavien ja "varmojen" sijoituskohteiden identifioinnista.

Sijoitusstrategian ja -salkun mukaan räätälöidyistä - ennusteista - vinkeistä & - varoituksista

En mistään

En mistään.

En ole halukas maksamaan mistään, otan mieluummin itse selvää asioista.

osakekurssien ennustuksesta

Saan jo nyt tarpeellisen tiedon omin neuvoin. Ei tarvetta maksaa.

Jos joku osaisi sanoa varmasti, mihin kannattaa sijoittaa riskittä.

Esim. toimialan tai yhtiön pitkän tähtäyksen näkymistä.

Sellaisesta joka varmuudella peittoaa vastaavat indeksirahastot

Rahastosijoituksia koskevista tiedoista ja näkemyksistä.

Riippumattomasta neuvonnasta

uutiset/yritys, markkinat

Henkilökohtaisesta neuvonnasta.

korkeatasoisesta yritysten taustatiedoituksesta ja tulevaisuuden näkymistä ja markkinoista keskipitkällä aikavälillä. Usein klisesistä pintaraapaisuja ja tietojen keskiarvo lähes nolla. "Sijoitusneuvojien" ammattitaito/sitoituneisuus vaihtelee paljon

henkilökohtainen, nopea ja vaivaton palvelu

Joista voi oikeasti saada konkreettista ja mitattavaa hyötyä, esim. maksaa provisioita jälkikäteen saadusta tuotosta.

Riippumattomalle asiantuntijalle voisin maksaa - mutta esim. pankkien asiantuntijat ovat ensisijaisesti hankkimassa omalle pankilleen rahaa.

Rehellisestä tiedosta yrityksistä, joista toki nykyisin saa tietoa jo yritysten omilta sivuilta.

First hand estimates and information

yritysstrategioiden selvittämisestä

yritysten markkinatilanteesta

mallisalkuista

tiettyä yritystä tai muutamaa potentiaalista sijoituskohdetta koskevan informaation keräämisestä paketiksi. Siis satunnaisten kertaostosten yhteydessä.

Tenbaggerien kertomisesta

Tulos- ja tasetiedoista. Johdon toimenpiteistä, osto, myyntitapahtumista. Muutokset johtoryhmässä.

Tietojen koontipalvelu, josta voi saada kootusti tietoa eri yhtiöistä ilman salapoliisityötä.

en tiedä

Puolueettomista tiedoista sijoitusyhtiöiltä, mutta en pankeilta, missä tyrkytetään omia tai omien asiakasyritysten sijoituksia riittämättömällä asiantuntemuksella. Pankeissa asiakaskunta on nykyään törkeällä tavalla kahden kerroksen väkeä, niitä jotka palveliaan kotiin ja niitä joiden pitää varata aika "asiantuntijalleen" viikkoja etukäteen.

-

Yhtiökohtaisista tarkentavista tiedoista

Lakiasian palveluista

Suosituksista

Kokonaisvaltainen markkinoiden suunnan seuranta ja ennustaminen

Markkinataloudessa ei ole "asiantuntijoita"

osan voitosta, tappioista ei mitään

???

Sisäpiiritiedoista

Hyödyllisistä

En osaa sanoa

en osaasanoa

Talousnäkömyien ja yritysten analyseistä.

Varmoista vinkeistä, takuu tuotosta

en osaa sanoa

Sijoituskohteiden / yritysten valinta perusteluineen.

Avoin kysymys: Minkälaisista jutuista/tiedoista olisit valmis maksamaan kotimaisen talousmedian verkkopalveluissa?

en keksi mitään

En ole valmis maksamaan mistään verkkopalveluista niin kauan kun on olemassa ilmainen substituu-
ti. Tämänkin jälkeen mieltäisin ensin muita ratkaisuja ja sitten vasta harkitsisin maksamista.

Tulostakuisista.

Toimialakatsauksista ja toimialan yritysvertailuista. Näkökulma tulisi olla johdon arviointi, strategian
arviointi, toimialan/yrityksen tulevaisuuden arviointi ja haasteet.

analyyseista

-

faktapohjaisista analyyseistä. jän hurri on hyvä. kl floppi. ap ja te toimii.

Yksityiskohtiin menevä asiantunteva arvio pörssiyhtöistä.

En mistään

Rehellisistä jutuista, onko järkeä katsella jokaisen esittäjän nousevia käyriä

reaaliaikset uutiset ja pörssikurssit

-

Asiantuntevista trendiarvioista

Sekä makro- että mikrotason analyyseistä, jotka antaisivat pohjaa sijoittamiselle

en mistään

-

Hyvin kohdistetuista sijoitustoimintaa liittyvistä jutuista. Kohde voi olla kiinteistöt, osakkeet, rahastot,
markkinatieto...

maksuttomat verkkopalvelut riittäviä

Makrotaloudellisten riskien vaikutuksista osakemarkkinoihin tarkemmin, nyt ja tulevaisuudessa.

eos

Voisin maksaa reaaliaikaisista pörssikursseista.

jutuista

syventävät jutut yhtiöiden riippuvuuksista muuhun talouteen koti- ja ulkomailla

perusteellisista fundamenttianalyseista

pörssikatsauksia

Eipä tule mieleen.

Pörssi-yhtiöanalyseista

Esim "propellipäiden" tekemistä vertailu / laskentaohjelmista joihin voin syöttää itse vertailuarvoja. Ja näiden hyvistä käyttöohjeista.

Trendit eri toimialoilla vs. kotimaiset yhtiöt.

Hyvistä jutuista eHHee.

En oikein mistään.

Mitä poliitikko tulikaan sanoneeksi. Selkokielellä ilmaistuna.

Todenperäistä faktasta selitettynä "kansankielelle" ja kirjoittajien pitäisi olla rehellisiä. Virheitä tietenkin sattuu kun ennustetaan tulevaisuutta ja sen olen valmis hyväksymään

yritysanalyysit ja vertailut sekä perustellut talousennusteet

En pysty seuraamaan juurikaan nettiä päivisin. En halua kököttää iltaa tietokoneella, vaan lukea lehteä sängyssä. Eli huono valmius maksaa.

Yhtiön/ yhtiöiden talousanalyysit, ja tilaustiedot. Tulevaisuuden ennustaminen talousnäkökymien osalta.

mietin

Perusteelliset taustaselvitykset ajankohtaisista aiheista.

yritysanalyysit, Helsingin on-line pörssikurssitkurssit

En osaa sanoa.

Tilinpäätös / osavuositulosANALYYSIT vrt. Taouuselämä

En paljoa. Verkkomedian jutut vaikuttavat kiireessä kyhätyiltä. Luotan kirjoitettuun sanaan,

Syväluotaavista talouden trendeistä koskevista jutuista.

Luotettavista yritysanalyseista ja makrotalouden tiedoista

Syvällisestä tiedosta ja analyyseistä on puute. Nykyinen "iltapäivälehtimäinen" lukijoiden metsästys lööppiä avulla ei kiinnosta. Ottakaa oppia Financial Timesista ja siellä mm. lex -osiosta, jossa syvälistä tietoa ja lisälinkit klikkuksen päässä.

Ennusteista

Selkeitä tietoja yhtiöiden taloudellisesta tilanteesta ja näkymistä

Ei osaa sanoa

Taustoituksesta

Pörssiyritysten yhdistetystä talousdatasta.

-

Ajankohtaiset reaaliaikaiset markkinoita koskevat asiat.

olisin valmis maksamaan, jos tiedot olisivat oikeita ja tuottaisivat tulosta

Kvartaali- ja vuositulosten tiivistelmistä sekä niiden arvioimisesta. Ennakkouutisointia mahdollisista muutoksista yrityksissä.

Hyvien ammattisijoittajien katsauksista, jotka eivät suoranaisesti kauppaa mitään.

Yhtiökohtaiset uutiset.

Yhtiökohtaisista analyyseistä

Luotettavista sijoituanalyyseistä, joissa avataan ja perustellaan suositukset kunnolla huomioiden eri markkinakehitysvaihtoehdot.

hyvät yhtiöjutut

Mieluummin en mistään

Harrastelijasijoittajaa koskevista neuvoista

Eri pörssiyrityksiä koskevista analyyseistä ja kehityshistoriasta sekä tulevaisuuden näkymistä

Analyyseistä.

Viime hetken uutisista sekä jalostetusta tiedosta, esimerkiksi trendikäyristä.

Yhtiöanalyysistä ja ajankohtaisista raporteista

Ajankohtaisia, asintuntevia

Riippuu kuinka hyödyllinen palvelu on Huono palvelu alle 50,00 Erittäin hyvä palvelu jopa yli 1000,00

Yhtiökohtaiset raportit

Osake analyysit ym. suositukset.

ajankohtaisista tiedoista

En mistään tässä vaiheessa.

En minkäänlaisista

Rahanmarvoisista; löysää palstantäytettä on nykyään aivan liikaa.

luotettavista ennusteista ,analyyseistä,katsauksista

Asiantuntija-analyyseistä. En uutisista.

Pörssiyrityksien ostosuosituksista, jotka toteutuvat.

Analyyseistä, whitepaper-artikkeleista

Yrityksen nyky tilanteeseen vaikuttavista muutostekijöistä

hyvin tehdyistä ja asiaansa perehtyneistä artikkeleista ja katsauksista.

--

-

Yritysten tulevaisuuden mahdollisuuksien/uhkien analysointi.

yhtiö analyysit

hyvistä yrityksistä ja taloutta taustoittavista jutuista

Yritysesittelyt, analyysit, eri toimialojen seuranta

En koe tarvitsevani verkkopalveluja nykyistä enempää.

Kiinnostavista sijoittajan 'opetusvinkeistä'.

Yksittäiset yritykset ja heidän keskeiset toimijansa sekä pankkien (vast.) salkunhoitajat kiinnostavat aina. Erityisen mielenkiintoista olisi saada nykyistä selkeämpiä yhteenvetoja eri toimijoiden rahastojen kehityksestä pitemmällä aikajänteellä. Siis niin, että yhden toimijan kaikkien rahastojen kehitystä seurattaisiin kokonaisuuksina.

En oikeastaan mistään

- puolueettomista analyyseistä, mutta sellaisia ei valitettavasti ole olemassa

En mistään.

Luotettavista reaaliaikaisista jutuista.

Taustat, vrt. taloussanomien Hurrin kolumnit

Koska olen hyvin passiivinen piensijoittaja (siis vaan muutama tuhat € salkussa) enkä itse aktiivisesti tee sijoituspäätöksiä, en tarvitse näitä verkkopalveluita lainkaan.

Syvämmistä analyyseistä ja verkkiryhmävertailuista. Lisäksi sektorin paino nykyisessä talousmarkkinatilanteessa.

?????

Osaavista

syvämmistä analyyseistä

-

ENEMMÄN YRITYSTEN STRATEGIOISTA

Kaikki tieto taloudesta kiinnostaa. Ehkä tieto yrityksistä ja niiden näkymistä on tärkeintä. Kuten myös puolueettomat ennusteet.

puolueettomasta osakeanalyysistä

Syvämmistä pitkän kokemuksen omaavien asiantuntijoiden analyyseistä/jutuista.

en mistään

Perustellut sijoitusneuvot. Esimerkiksi Stonesoftin ostaminen ennen lunastustarjousta, jos joku kykenisi antamaan tuollaisia neuvoja.

Enpä juuri mistään...

Täydellisestä päivittäisestä listauksesta , jossa annetaan tieto yritys/tilaus ja sen arvo ,sekä toimitusajankohta!!

Korkeat vaatimukset ainakin analyyttisyyden suhteen.

Hektisistä pörssianalyyseistä

Yritysanalyysejä syventävistä tausta-artikkeleista. Media osaa harvoin avata yritysten ansaintalogiikkaa hyvin.

Yritysten tulokunto,vakavaraisuus ,yritysten muut edut esim. maaomaisuuden ja kalavesien käyttö virkistys käyttöön metsästyksen ja kalastuksen muodossa.

Asiantuntijoiden kunnan debateista, ranking-listoista, sijoittajien menestys- tai menetystarinoista. En oikein pidä verkkoa miellyttävänä seurantavälineenä, olen printtimies.

tietoa,tietoa ja tietoa

Analyttisistä uutisista. Ei mitään "yllättävä yllätys - et usko mitä tapahtui, katso kuvat" tyylistä. Tällaisia otsikoita näkee jo arvopaperi-lehden nettisivuilla. Hmm... Pistämpä tilaukseni tarkkailuun.

Jotain syvällisempää analyysiä, esim. yhtiön johdon haastattelut.

En osaa sanoa

Tuskin mistään.

Niin kauan kun tilaan lehden paperiversiota, oletan, että verkkopalvelut on hinnoiteltu samaan pakettiin.

esim. tiettyä toimialaa ja sen pelureita koskevat laajat artikkelit ja analyysit

yhtiökohtaisesta informaatiosta ja analyyseistä

Sijoituskohteen ja sen liiketoimintaympäristön (kysyntä, kilpailijat, kilpailuedut) tiedoista siltä osin kun se on minulle uutta tietoa.

Esim. tekniseen analyysiin perustuvista osto- ja myyntiajankohtien selväkielisistä jutuista.

hyvien analyttikoiden jutuista esim pankkien tai muiden sijoituspalveluyhtiöiden ihmisten kirjottamina.

Arviot, raportit, analyysit, makrotalouden indikaattorit, makrotalouden ennusteet, skenariot

Vain yhtiökohtaisista tulostiedoista. En usko toimittajan ammattitaitoon" ennusteissa ("Aino Kassinen"). Kaikki julkinen ja kaikkien tietämä tieto mitätoi sijoittamisen älyn. Vrt. ajatukseen kaikki tietävät loton seuraavat 7 oikein numeroa. Kukaan ei voi voittaa mitään.

?

Arvopaperin kuukauden osake -jutut ovat hyviä. Samoin johtoryhmäesittelyt.

ajankohtaisesta tutkivasta journalismista, josta saisi tietoa pintaa syvemältä mutta ennenkuin asiat tulevat yleiseen tietoon/jakeluun

Lehden tilaajalle verkkopalvelu tulee olla maksuton. Pelkän verkkopalvelun hinnoittelu asiaerikseen.

Pörssi-yhtiöiden kvartaalin analyyseistä

Ei kannata maksaa huijaamisesta mitään. Lehdet usuttaa ostamaan osakkeita jotta saadaan keino-koista nousua. Lannasta kannattaa maksaa vain jos sen voi levittää puutarhaan.

uudet keksinnöt ohjeita yrittämiseen

Tuottavista sijoitusvinkeistä.

En mistään.

ei mistään

Ei tarvetta.

Yhtiöanalyyseistä

Hyvin käytännönläheisestä tiedosta.

Yritysten tuloksetekokykyä ja riskejä analyysoivista kirjoituksista. Kasvavia markkinoita ja niillä toimivia yrityksiä koskevista arvioista.

Yhtiöiden taloudellisista tilanteista ja tulevaisuuden näkymistä / visioista.

korkeatasoisista

Vastaavat kuin painetussa mediassa.

Pitäähän sen maksaa, jos joku kerää tiedot yhteen kasaan

en osaa näin äkkiä sanoa

Trends, common mistakes made by investors

yritysten menestystekijöiden selvittämisestä

yritysten markkinoista, investoinnista ja tulevaisuuden näkymistä.

printtimedia riittää

tiettyä yritystä koskevan tiedon keräämiseen, eli jos olen oikeissa ostaa osakkeita tms. niin vertailutietoa ja ehdottomasti näkemystä tulevaisuuden kehityksestä yrityksen taustatietoon liittyen.

WSJ:n ja FT:n juttujen kääntämisestä päivittäin

Yritysanalyysit (ammattitaitoiset)

en tiedä

Yritysten taustoista ja tulevaisuudennäkymistä.

-

En mistään. Saan tiedot yhtiöiltä niin halutessani.

pätevistä maailmantalouden tilan prognooseista

Esim. aamukatasaukset.

Maantieteellisesti eri maanosien tuleva taloudellinen kehitys

En osa sanoa

ei mistään, verkkopalvelut tulee olla maksuttomia

Analyysit ja arviot niin yrityksistä, rahavirroista kuin talouskehityksestä.

Varmoista vinkeistä, takuu tuotosta

laajemmat raportit tietyistä yrityksistä

-
